БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 40 (787)
24 ФЕВРАЛЬ ЯКШАНБА 1957 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Қишлоқ хўжалик илғорларининг тажрибаларини кенг оммалаштирайлик

Ҳукуматимизнинг энг олий мукофоти — Ленин ордени ва Олтин Юлдуз медали олиш учун улуғ Ватанимиз пойтахти — Москвага борган Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари қайтиб келдилар. Улар ҳозир колхозларда, МТСларда, совхозларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан бутун совет халқининг иззат-ҳурматига сазовор бўлган республикамизнинг бу ажойиб кишилари юксак мукофот учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига чин қалбдан қизғин ташаккур айтдилар, эришилган муваффақиятлар билан кифояланиб қолмай, тағин ҳам яхшироқ ишлашга, Ватанимизни яшнатиш ва унинг қудратини мустаҳкамлаш учун ўзларининг кучларини, заковатлари ва талантларини аямасликка сўз бердилар.

Ўзбекистон ССРдан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони олган 201 кишининг 44 таси Тошкент областидандир. Булар орасида турли касб эгалари — колхоз раислари, бригада ва звено бошлиқлари, механизаторлар, сут соғувчилар, теримчилар, партия ва совет ходимлари бор. Бундан ташқари пахтачиликни ривожлантиришдаги катта ва самарали ишлари, ирригация қурилишидаги фидокорона меҳнатлари, фан ва илғор тажриба ютуқларини колхоз ва совхозларда жорий қилганликлари, 1956 йилги давлат пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажарганликлари учун республика қишлоқ хўжалик илғорлари қаторида 164 киши Ленин ордени билан, 429 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва 669 киши «Ҳурмат белгиси» ордени билан, 497 киши «Шавкатли меҳнати учун» ва 482 киши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медаллари билан мукофотланган.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг йирик ташкилотчиларидан бири, отоқли пахтакор, Октябрь районидаги Каганович номли колхознинг раиси ўртоқ Ҳамроқул Турсунқулов қишлоқ хўжалиги соҳасидаги зўр муваффақиятлари учун Совет Иттифоқида биринчи бўлиб учинчи марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олди. Республикамизда 16 мингга яқин кишининг СССР орденлари ва медаллари билан мукофотланганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Социалистик колхоз қишлоғининг олтин фонди ҳисобланган мўл ҳосил усталарининг, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг битмас-туганмас резервларидан моҳирлик билан фойдаланаётган илғор новаторларнинг тажрибаларини кенг оммалаштириб, уларнинг сафини янада кенгайтириш — маҳаллий партия, совет, комсомол ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг муҳим вазифасидир. Новаторларнинг тажрибаларини, уларнинг илғор иш усулларини ва методларини ҳисобга олиш, шу тажрибалар ва методлардан мумкин қадар тўлароқ фойдаланиш, киритилаётган ҳамма таклифларни синчиклаб кўриб чиқич қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришда, қолоқларни илғорлар даражасига кўтаришда ғоят катта роль ўйнайди. Коммунистик партия оғир индустрияни янада юксалтириш базасида қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш учун кураш олиб бораётган ҳозирги шароитда фан ютуқларини, илғор иш тажрибаларини колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига кенг жорий қилиш жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

Ўтган қишлоқ хўжалик йилида областимизда 68 колхоз, 9 та совхоз ва 535 далачилик бригадалари пахта тайёрлаш давлат планини бажара олмадилар. Айрим колхоз, совхоз, бригада ва звеноларда ҳар гектар ердан олинаётган ҳосил илғор хўжаликларда етиштирилаётган ҳосилдан анча кам бўлди. Бу шунинг натижасида юз бердики, қолоқ колхоз ва совхозларда агротехниканинг илғор, прогрессив методлари ишлаб чиқаришга жорий қилинмади; фан ютуқларидан, илғорлар тажрибасидан, мавжуд техника ва ишчи кучларидан тўла фойдаланилмади, меҳнат нотўғри ташкил этилди.

Шуни доимо эсда тутиш керакки, қолоқ колхоз, совхоз, бригада ва звеноларни илғорлар даражасига кўтариш — ҳосилни кўпайтиришнинг муҳим резерви, қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун курашнинг зарур шартидир. Партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ва МТСлар Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларининг ва бошқа илғор новаторларнинг бой тажрибаларини барча колхоз ва совхозларда кенг ёйиш учун, қишлоқ хўжалигидаги янгиликларни, прогрессив методларни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш учун, эскилик ва қолоқликка қарши сабот билан астойдил кураш олиб боришлари керак. Бунинг учун қишлоқ хўжалик пропагандасини ҳар тарафлама кучайтириш, илғор иш тажрибаларини ёйишнинг хилма-хил формаларидан тўғри фойдаланиш зарур.

Колхозчилар, совхоз ишчилари, звено ва бригада бошлиқларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари билан учрашувини ташкил этиш, уларни илғор колхоз ва совхозларга, тажриба станцияларига экскурсияга олиб бориш ана шундай формаларнинг биридир. Илғор колхоз ва совхозларни бориб кўриш кўп тармоқли ва юқори даромадли бу хўжаликларнинг ишлари билан батафсил танишиш, бутун хўжаликни кўздан кечириш ва унга баҳо бериш, илғорлар тажрибасини яқиндан ўрганиш имкониятини беради, ишга ижодий муносабатда бўлиш ва колхоз, совхоз ишлаб чиқаришининг кечиктириб бўлмайдиган муҳим вазифаларини амалга ошириш йўлида қатъий ҳаракат қилиш туйғусини кучайтиради.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ва республика активининг кенгашида шу нарса алоҳида таъкидландики, ҳали жуда кўп районлар ва колхозлар, совхозлар ва МТСлар ўтган йилги муваффақиятлар билан мағрурланиб қолиб, 1957 йил мўл ҳосили учун пухта тайёргарлик кўрмаяптилар. Далага маҳаллий ўғит чиқариш, давлат томонидан берилган минерал ўғитларни ташиб келтириш, трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш, техникани квадрат-уялаб чигит экишга мослаш ва шу сингари жуда кўп иш қилинмай турибди. Кўпгина колхоз, совхоз ва районларнинг раҳбарлари кўкламга тайёргарлик ишларини чинакамига қизитиб юбориш тўғрисида ўйламаётирлар. Бу жойларда ҳали ҳам тантанабозлик, ўтган йилги муваффақиятга бағишланган тўй-томошалар давом эттирилмоқда.

Вазифа, барча куч ва воситаларни кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик кўришга сафарбар этишдан иборатдир. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ва республика активининг кенгашида кўрсатиб ўтилган вазифаларни, таклифларни тўла ва ўз вақтида амалга ошириш учун курашайлик.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг ва СССР Олий Совети VI сессиясининг қарорлари бутун совет халқи каби областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини ҳам янги меҳнат ғалабаларига руҳлантирмоқда. Қишлоқ хўжалик илғорлари бу тарихий қарорларга жавобан янада зўр ғайрат билан ишга киришишлари, кўкламги экишга тайёргарлик кўришда бошқаларга ўрнак бўлиб, ҳаммани қаҳрамонона ижодий меҳнатга отлантиришлари, 1957 йил мўл ҳосили учун курашнинг олдинги сафларида боришлари керак.

Бутун мамлакатга донг таратган Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — қишлоқ хўжалик илғорлари, новаторларнинг илғор иш методларини кенг оммалаштирайлик, 1957 йилда пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан янада мўл ҳосил етиштирайлик!

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ Н. П. Богдановни Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Ўртоқ Н. П. Богданов туғилган кунининг олтмиш йиллиги муносабати билан ва унинг ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив қатнашганлигини тақдирлаб ўртоқ Николай Петрович **Богданов Меҳнат Қизил Байроқ** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль 1957 йил 22 февраль.

Каховка ГЭСи дастлабки бир миллиард киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарди

НОВАЯ КАХОВКА, 22 февраль (ТАСС). Каховка ГЭСи эксплуатациячилари меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайлов кунини меҳнат соҳасида янги ғалабалар билан кутиб олмоқдалар. Каховка ГЭСи халқ хўжалиги учун дастлабки бир миллиард киловатт соат электр қуввати ишлаб чиқарди.

МОСКВАДА СОВЕТ АРМИЯСИ ВА ҲАРБИЙ ДЕНГИЗ ФЛОТИНИНГ 39 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

Совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 39 йиллигини тантанали вазиятда нишонламоқдалар.

22 февралда Москвада СССР Мудофаа министрлигининг шаҳардаги партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакиллари билан биргаликда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 39 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Совет Армияси Марказий театри байрамдагидек безатилган. Маршаллар, генераллар, адмираллар, офицерлар, пойтахтдаги ишлаб чиқариш новаторлари, совет интеллигенцияси вакиллари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари томоша залига тўпландилар. Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Лениннинг гуллар билан ўралган портрети саҳнанинг тўрига қўйилган. Ҳарбий ва сиёсий тайёргарлик аълочилари орден ленталари тикилган жанговар байроқлар олдида фахрий қоровулда турадилар.

СССР Мудофаа Министри, Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков тантанали мажлисни очиб, шу ерда ҳозир бўлган кишиларни ва улар орқали бутун совет халқини ҳамда совет халқи жангчиларини Совет Иттифоқи Қуролли Кучларининг 39 йиллиги билан самимий табриклади.

ССР Иттифоқи Мудофаа Министри ўз нутқини улуғ совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари шарафига, барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси шонли Коммунистик партия шарафига табрик сўзлари билан тамомлади.

«Станколит» заводининг модельщиси В. Ф. Терентьев Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти жангчиларини Москвадаги саноат корхоналари ишчи ва хизматчилари номидан, Виноградовский районидаги И. В. Сталин номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Ф. Люкшин — Москва область қишлоқ хўжалик ходимлари номидан, СССР Фанлар академияси вице-президенти К. В. Островитянов шаҳар интеллигенцияси номидан, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари В. Е. Семичастний Бутун Иттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи Марказий Комитети номидан, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари И. Т. Марченко — пойтахтдаги партия ва совет ташкилотлари номидан қизғин табриклайдилар.

СССР Мудофаа Министри, Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков охирги сўзида Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти шарафига табрик сўзлари айтганликлари учун Москва шаҳри ва Москва областидаги партия, совет, жамоат ташкилотлари вакиллари ҳамда меҳнаткашлар вакилларига қизғин ташаккур изҳор қилди.

Мажлиснинг охирида катта концерт қўйиб берилди.

* * *

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 39 йиллигига бағишланган тантанали мажлислар Минск, Тошкент, Таллин, Сталинободда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди. (ТАСС).

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ЮРИДИК КОМИССИЯ РАИСИ А. И. ДЕНИСОВ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЎТКАЗДИ

22 февралда Москвадаги Марказий журналистлар уйида совет ва чет эл журналистларининг матбуот конференцияси ўтказилди. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги юридик комиссиянинг раиси, юридик фанлар доктори А. И. Денисов Совет Иттифоқида иттифоқчи республикаларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш мақсадида амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида сўзлаб берди.

Совет давлати, деб уқтириб ўтди А. И. Денисов, ана шу тадбирларни амалга оширишда марказлаштирилган раҳбарликни хўжалик ва маданий қурилиш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этишда маҳаллий органларнинг мустақиллигини ошириш ва уларнинг ташаббусини кучайтириш билан бирга қўшиб олиб боришдан иборат ленинча принципга асосланади. КПСС XX съездидан кейин мамлакатда иттифоқчи республикалар Министрлар Советлари ва республика министрликларининг ҳуқуқлари кенгайтирилди. Саноат корхоналарининг кўпи иттифоқ ташкилотлари ихтиёридан республика ташкилотлари ихтиёрига топширилди. Социал-маданий қурилиш соҳасида республика органларининг ҳуқуқлари анча кенгайтирилди. Буларнинг ҳаммаси иттифоқчи республикаларнинг ролини оширди.

Профессор А. И. Денисов СССР Олий Советининг олтинчи сессиясида иттифоқчи республикаларнинг қонунчилик соҳасидаги ҳуқуқларини кенгайтириш билан боғлиқ бўлган масалаларнинг муҳокама қилинганлиги қандай аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида батафсил гапирди.

А. И. Денисов бундай деди: Совет ҳокимияти йилларида республикаларда катта тажриба тўпланганлиги туфайли, уларда муҳим масалаларни мустақил ҳал этаоладиган миллий кадрлар вужудга келганлиги туфайли ана шу масалаларнинг ҳаммаси юзасидан иттифоқчи республикаларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш мумкин бўлди. Бу тадбирлар Коммунистик партиянинг миллий масаладаги сиёсатига, тенгҳуқуқлилик, суверенитет ва халқлар дўстлиги принципларига тамомила мувофиқдир.

Пировардида А. И. Денисов журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарди. (ТАСС).

АКАДЕМИК А. М. ПАНКРАТОВАНИ ҚУТЛАШ МАРОСИМИ

Машҳур тарихчи академик А. М. Панкратованинг 60 ёшга тўлганлиги ҳамда жамоат, илмий ва педагогика фаолиятига 40 йил тўлганлигини қутламоқ учун 21 февралда бир мингга яқин киши СССР Фанлар академиясида мажлисга тўпланди.

Президиумда юбиляр пайдо бўлганида уни узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олдилар.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти К. В. Островитянов кириш нутқи сўзлади. У айтдики, илмий жамоатчилик А. М. Панкратованинг асарларини, унинг марксизм-ленинизм назариясининг чарчамас пропагандисти сифатидаги жўшқин фаолиятини юксак қадрлайди. А. М. Панкратова — СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг аъзосидир.

Академик К. В. Островитянов СССР Фанлар академиясининг Президиуми номидан А. М. Панкратовани шонли юбилей билан қизғин табриклади.

СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси М. В. Нечкина «Академик А. М. Панкратованинг илмий ва жамоат фаолияти» деган темада доклад қилди. А. М. Панкратованинг рус ва Ғарбий Европа ишчилар синфининг тарихи, 1905 — 1907 йиллардаги революция, фабрика ва заводларнинг тарихидан, дипломатия тарихи, СССР халқлари тарихи юзасидан асарлари кенг маълумдир. Унинг 200 дан ортиқ илмий асарлари бор.

Юбиляр номига жуда кўп табрик номалар келди. (ТАСС).

Ўртоқ М. Г. Первухиннинг СССР Олий Совети сессиясида қилган докладининг тексти брошюра қилиб нашр этилди

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти ўртоқ М. Г. Первухиннинг СССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг олтинчи сессиясида қилган «1957 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани тўғрисида» қилган доклади ва охирги сўзининг текстини брошюра қилиб нашр этди. Брошюрага 1957 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани тўғрисидаги СССР Олий Совети қабул қилган Қонуннинг тексти ҳам киритилган.

Брошюра кўп нусхала нашр этилди. (ТАСС).

Ўртоқ Д. Т. Шепиловнинг СССР Олий Совети сессиясида қилган докладининг тексти брошюра қилиб нашр этилди

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти ўртоқ Д. Т. Шепиловнинг СССР Олий Советининг олтинчи сессиясида 1957 йил 12 февралда «Халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати масалалари» тўғрисида қилган докладининг текстини брошюра қилиб нашр этди. Брошюрага СССР Олий Советининг шу доклад юзасидан қабул қилган қарори ҳам киритилган.

Брошюра кўп нусхада нашр этилди. (ТАСС).

Областимизда

☆

Янги операция хонаси очилди

Октябрь район, Эски Тошкент қишлоқ советидаги амбулаторияда бундан 3-4 йил олдин фақатгина битта фельдшер ва битта медсестра ишлар эди. Ҳозир эса бу амбулаторияда олти врач, бир нечта фельдшер ва медсестралар ишлаб турибди. Амбулаторияда кўз, генекология, тиш даволаш, тери касалини даволаш ва хирургия кабинетлари очилди. Шунингдек, 1956 йилда ишга туширилган район касалхонасида операция хонаси ҳам ташкил этилди. Бу хона керакли хирургия асбоблари билан таъминланган. Ёш хирург ўртоқ Неъматов ўнга яқин беморни операция қилиб, соғайтириб юборди. Операция хонасида касалларга қон қуйиш орқали даволаш ишлари ҳам олиб борилмоқда.

Район соғлиқни сақлаш бўлими янги операция хонасига керакли асбобларни олиш учун яна 2 минг сўм пул ажратди. Бу маблағга янги асбоблар олиниб, хирургия кабинети яхши жиҳозланди.

Т. ЖЎРАБОЕВ.

Қарияларга ғамхўрлик

Мирзачўл районидаги «Коммуна» колхози правлениеси кўп йиллардан бери колхозда ишлаб келган ва ҳозирги вақтда қариганлиги туфайли ишга яроқсиз бўлиб қолган 26 кишига ёрдам уюштирди. Кўп йиллардан буён шу колхозда ишлаб келган 73 ёшли Маражаб Авлакимовга 1200 сўм пул, 200 килограмм дон; икки ўғли улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган, 29 йилдан бери колхозда ишлаб келган 61 ёшли Шаропат Бекназаровага 1250 сўм пул, 250 килограмм дон берилди. Шунингдек, 67 ёшли Усмон Тошпўлатов, 65 ёшли Тожибой Ҳамроқуловларга 1100 сўмдан пул, 180 килограммдан ғалла ёрдами уюштирилди.

Колхоз правлениеси қарияларга ёрдам бериб, яхши иш қилмоқда.

Қ. МИНОВВАРОВ.

РЕДИСКАЛАР ПИШИБ ҚОЛДИ

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли ўрта мактабнинг тажриба участкасидаги теплица хўжалигида турли сабзавот ўсимликлари парвариш қилинаётир. Булар орасида редиска, карам, помидор ва бошқа резавор ўсимликлар бор. Ҳозир теплицадаги редискалар катта бўлиб қолди. Теплицадаги ўсимликларни парвариш қилишда юқори синф ўқувчиларидан Мавлонов, Ҳасанбоевлар актив қатнашмоқдалар. Ўқитувчи ўртоқ Абдуллаев теплица хўжалигидаги ишларнинг яхши йўлга қўйилишига яқиндан ёрдам беряпти.

Мактаб ўқувчилари карам ва помидор кўчатлари етишиши билан уларни эрта баҳорда теплицадан олиб, тажриба участкасига ўтказадилар.

Р. РЕЖАЕВ.

Бундан тўрт йил илгари Совет Армиясидан демобилизация қилинган комсомол аъзоси Борис Минченко Ўртасарой 1-МТСига келди. У, механизаторлар бригадасига бошчилик қилиб, ишлаб чиқариш топшириқларини ҳамма вақт ортиғи билан бажармоқда, жамоат ишларида ҳам актив қатнашаётир. МТС коллективи Б. Минченконинг хизматларини қадрлаб, унга катта ишонч билдирди — маҳаллий Совет депутатлигига кандидат қилиб кўрсатди. **Суратда: Б. Минченко** (ўртада) агитпунктда сайловчилар билан суҳбатлашмоқда.

Г. Пун фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Тўқимачилик саноатига кўплаб янги машиналар берамиз

Заводимиз коллективи зиммасига бу йил жуда катта вазифалар юклатилган. Биз 1957 йил планини муддатидан бир ҳафта олдин бажариш ва йил охиригача қўшимча равишда 1 миллион 500 минг сўмлик маҳсулот бериш, меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 1,2 процент ошириш, 9 та янги хил машинанинг дастлабки нусхасини тайёрлаш, улардан 6 тасини оммавий ишлаб чиқаришни ўзлаштириш мажбуриятини олганмиз.

Барча ишчи ва мастерлар, инженер-техник ходимлар маҳаллий Советларга бўладиган сайловлар ва Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, иш суръатини кун сайин оширмоқдалар. Токарь ва қуювчи, слесарь ва йиғувчи, технолог ва конструктор, пармаловчи ва пардозловчи, хуллас, ҳар бир касб эгаси бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан унумлироқ ишлаш учун астойдил курашмоқда. Бу кураш ҳозирнинг ўзидаёқ дастлабки қувончли натижаларни берди.

Корхонада январь ойи топшириғи товар маҳсулот бўйича 116 процент қилиб бажарилди. Мамлакатимиз тўқимачилик корхоналарига бир ойнинг ўзида 720 минг сўмлик ўрнига 1 миллион 93 минг сўмлик запас қисмлар ишлаб чиқарилди. Ватанимиз ва бир қанча халқ демократияси мамлакатларидаги тўқимачилик корхоналарининг заказлари ортиғи билан бажарилди.

Ўтган ойда қўлга киритган катта ютуқларимиздан бири шу бўлдики, биз П-66-5 маркали йигирув машинасини серияли ишлаб чиқаришга киришдик ва унинг биринчи партияси заказчиларга жўнатилди. Шу кунгача эса Иттифоқимиздаги бир неча тўқимачилик фабрикаларига анчагина янги станок юбордик.

П-66-5 маркали станок шу пайтгача ишлаб чиқарилган йигирув машиналарига қараганда ҳар томонлама қулай. Унинг иш унумдорлиги эски конструкциядаги машинага қараганда қарийб 40 процент юқори, умумий оғирлиги шу типдаги аввалги машиналардан анча енгил, ҳамма қисмлари бошқаришга қулай қилиб ўрнатилган. Умуман, йигирувчининг нормал ва унумли ишлаши учун кўп қулайликлар яратилган.

Яқинда заводимиз ходимлари яна бир катта ғалабани қўлга киритдилар. РТП-122-2 маркали янги конструкциядаги ровничний машинаси серияли ишлаб чиқаришга тайёрланди. Бу станок ҳам барча асосий кўрсаткичлар бўйича шу пайтгача чиқарилаётган машиналардан анча устун туради.

Коллективимиз эришилган дастлабки муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш мақсадида қолган йигирув, ровничний ва крутильний машиналарни ҳам жадал суръат билан ишлаб чиқаришга тайёрлаш ҳамда янги машиналар ишлаб чиқариш ҳажмини янада кенгайтириш учун ҳамма имкониятларни ишга солмоқда.

М. МИРСОАТОВ,
«Таштекстильмаш» заводининг инженери.

Колхоз қишлоғи обод бўлаётир

Верхне-волинск районидаги «Победа» колхозининг қиёфаси тобора ўзгариб бормоқда. Колхозчилар йил сайин мўл ҳосил олиб, даромадни кўпайтирмоқдалар. Натижада колхоз қишлоғининг ободончилиги учун кўпроқ маблағ ажратилаётир.

Яқин вақт ичида колхозда 20 га яқин водопровод колонкаси ўрнатилди. Колхозчилар водопровод сувидан фойдаланиш имкониятига эга бўлганликларидан жуда хурсанд бўлдилар. Айниқса, янги ҳаммомнинг ишга тушиши колхоз аъзоларини қувонтирди. Бу ҳаммом суткасига 500 кишига хизмат қилмоқда.

Шунингдек, колхозчилардан 10 хўжалик янги типовой уйларга кўчиб кирдилар.

Қ. ҚУРБОНБОЕВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг йиллик йиғилиши

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг йиллик йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда академия президиумининг 1956 йилда қилган иши ҳақидаги ҳисоботи тингланди ҳамда 1957 йил учун илмий-текшириш ишларининг проблематик плани кўриб чиқилди. Республика Фанлар академиясининг секретари — академик Х. Ф. Фозилов доклад қилди.

Докладда ҳам, йиғилишда қатнашувчиларнинг сўзларида ҳам ҳисобот даврида КПСС XX съезди қарорларига амал қилиб, республика Фанлар академиясининг олимлари халқ хўжалиги учун актуал аҳамиятга эга бўлган илмий проблемаларни ишлаб чиқишда бир қанча муваффақиятларга эришганликлари қайд қилиб ўтилди.

Техника фанлари соҳасида Академия муассасаларининг диққат марказида дарёларнинг ўзанларини тартибга солиш ҳамда гидротехника иншоотларини қуриш каби бирқанча проблемалар турган эди. Химиклар ғўзанинг таркибий қисмларини текширишдилар, пахта толасининг физикавий ва химиявий хусусиятларини ҳамда алкалоидли ўсимликларни ўстиришни ўргандилар, азот-фосфорли ўғитларни такомиллаштириш ҳамда уларни ишлаб чиқариш технологиясини яхшилаш усуллари ва методларини изладилар. Академиянинг биология фанлари бўлими томонидан бирлаштирилган олимлар пахта ўсимлиги ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик ўсимликлари соҳасида бир қанча муҳим тадқиқотлар ўтказдилар.

Академиянинг илмий муассасалари Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон археологияси ва моддий маданияти тарихидан, совет жамияти тарихи, айрим Шарқ мамлакатларининг экономикаси ва маданияти, ўзбек ва қорақалпоқ адабий тили тарихи масалаларидан текширишлар олиб бордилар.

Республика Фанлар академиясининг академиги С. Ю. Юнусовнинг алколоидлар бўйича ва ЎзССР Фанлар академияси академиги М. Н. Набиевнинг ўғитлар бўйича олиб борган текширишлари, «Русча ўзбекча луғат» номли коллектив асар ҳамда бошқа баъзи илмий асарлар катта илмий ва амалий аҳамиятга эгадир. Бир йил мобайнида Академия томонидан ҳаммаси бўлиб 213 илмий асар, шу жумладан 21 монография нашр этилган.

Республика Фанлар академияси ҳузуридаги ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш Кенгашининг ишида катта натижаларга эришилди. Бу кенгаш Ангрен тоғ саноат районини комплекс ривожлантириш бўйича текширишларни тамомлади, Амударёнинг этакларида ишлаб чиқариш кучларини комплекс равишда ривожлантириш перспективаларини ўрганиш ишлари асосан тамомланди.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг ҳаётида 1956 йил кўпгина катта воқиалар билан нишонланди, бу воқиалар Ўзбекистонда фаннинг равноқ топиши тўғрисида Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг тинмай ғамхўрлик қилаётганини яна бир марта намойиш қилдилар. Шу воқиалардан энг муҳими СССР Министрлар Советининг Тошкентда ядро физикаси Институти ташкил этиш тўғрисидаги қароридир.

ЎзССР Фанлар Академиясидаги илмий-текшириш ишларини ривожлантиришга ажратиладиган маблағларнинг анча кўпайиши республикадаги илмий кадрлар ихтиёрида бўлган имкониятларга партия ва ҳукуматнинг юксак баҳо берганлигини кўрсатади.

1956 йилда Академия Президиумининг ташаббуси билан бир қанча институт ва лабораторияларнинг ишини уларнинг ишлаб чиқариш билан алоқасини кучайтиришга имкон берадиган ҳамда илмий текширишларнинг юксак даражада бўлишига имкон берадиган қилиб қайта қурилиши Академиянинг фаолиятига ижобий таъсир кўрсатди.

Йиғилиш қатнашчилари қилинган ишларни таҳлил қилар эканлар, ўз эътиборларини ҳали ҳал қилинмаган масалаларга қаратдилар.

Докладчи ҳамда йиғилишда сўзга чиққан бошқа олимлар пахта ўсимлиги биологиясини ўрганиш соҳасидаги қолоқликни, ирригация ва гидротехника проблемаларини текшириш, саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши экономикасини текшириш, шарқдаги чет эл мамлакатлари тарихини ўрганиш соҳасидаги камчиликларни кўрсатиб ўтдилар. Академиянинг фаолиятида илмий-текшириш натижаларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш иши аввалгича суст бўлиб қолмоқда.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг Декабрь ва Февраль Пленумлари Қарорлари ҳамда СССР Олий Совети олтинчи сессиясининг қарорлари Ўзбекистон олимлари олдига янги масъулиятли вазифалар қўйганлиги, республикада илмий-текшириш ишларининг савиясини ҳар тарафлама оширишни, фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини янада кўпроқ мустаҳкамлашни талаб қилганлиги қайд қилиб ўтилди.

Йиллик йиғилиш академия президиуми томонидан тақдим этилган 1957 йил учун илмий-текширишлар планини маъқуллади. Планда Мирзачўлдаги қўриқ ерларни тез орада ўзлаштириш учун энг биринчи аҳамиятга эга бўлган проблемалар бўйича катта илмий ишлар ўтказиш ҳам кўзда тутилади. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида

(Марказий район партия конференциясидан)

Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари КПСС XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, ҳисобот даврида саноат корхоналарининг ишлаб чиқариш фаолияти билан жиддийроқ шуғулландилар. Бунинг натижасида 1956 йил плани муддатидан илгари 105, 6 процент адо этилди, пландан ташқари 18 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. Райондаги 30 та саноат корхонасидан 28 таси давлат топширигини ортиғи билан бажарди, меҳнат унумдорлиги ошди, маҳсулот таннархи анча камайди, унинг сифати яхшиланди.

Район саноат корхоналарининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари техника прогресси учун курашиб, корхона ишини яхшилашга қаратилган 457 ихтирочилик ва рационализаторлик таклифини киритдилар, ички резервлардан кўпроқ фойдаландилар. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши маблағларни анча иқтисод қилиш имкониятини берди. Биргина электролампа заводида 1 миллион сўмликка яқин маблағ тежалди.

Конференция қатнашчилари район партия комитетининг иши юзасидан райком секретари ўртоқ Шукуратовнинг ҳисобот докладини муҳокама қилиб, район партия ташкилотлари ҳисобот даврида сиёсий-ташкилий жиҳатдан анча мустаҳкамланганлигини, сон жиҳатдан ўсганлигини, саноат корхоналари, давлат ва илмий муассасалар ҳамда олий ўқув юртлари партия ташкилотларига раҳбарликни бирмунча яхшилаганлигини, маъмурий-бошқарув аппаратини янада такомиллаштириш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилганлигини қайд қилиб ўтдилар.

Шу билан бирга хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда район партия комитети томонидан йўл қўйилган камчиликлар ҳам танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташланди. Райондаги ҳамма корхоналар ҳам бир меёрда ишлаётирлар, ишлаб чиқариш қувватидан тўла фойдаланилаётир, деб бўлмайди. Масалан, радиодетал заводида технология ускуналаридан фойдаланиш коэффициенти 93 процентга, ёрдамчи ускуналардан фойдаланиш коэффициенти эса 86,3 процентга тўғри келади.

Конференцияда район территориясида жойлашган қурилиш ташкилотларининг фаолияти қаттиқ танқид қилинди, уй-жой ва капитал қурилиш масаласига кўп эътибор берилди.

Электролампа заводи партия ташкилотининг секретари ўртоқ Сорокин корхонанинг бир меёрда тўла қувват билан ишламаётгани ва кўпинча брак маҳсулот ишлаб чиқарилаётганига заводнинг асосий корпусини қуриш ва газопровод линиялари ўтказишнинг жуда кечиктириб юборилгани сабаб бўлаётганини айтди.

— Заводни реконструкция қилиш иши, — деди у, — 1951 йилда бошланган. Республика Бинокорлик материаллари министрлиги, шунингдек райондаги айрим қурилиш ташкилотлари ишнинг чўзилиб кетишига бўлмағур баҳоналарни ҳеч бир далилсиз рўкач қилмоқдалар. Район партия комитетининг раҳбарлари бундан яхши хабардор. Лекин улар бу масала билан жиддий шуғулланмаётирлар.

Район территориясида жойлашган баъзи министрликларнинг ишида ҳам катта камчиликлар бор. Райком ва бошланғич партия ташкилотлари министрлик аппаратидаги бу камчиликларни тугатиш юзасидан кескин чоралар кўрмаётирлар. Ҳисобот докладида, жумладан республика Савдо, Автомобиль транспорти ва тош йўллар, Совхозлар, Сув хўжалиги, Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрликларининг ўз қарамоқларидаги корхона ва қурилишларга қониқарсиз раҳбарлик қилаётганликлари, илмий муассасалар, айрим ёзувчилар ва ижодий ташкилотларнинг ишидаги жиддий камчиликлар кўрсатиб ўтилди.

Конференция делегатлари районда идеология, масалалари билан кам шуғулланилаётгани, оммавий агитация ишлари ҳозирги талаблар даражасига кўтарилмаганини таъкидладилар. Райком пропаганда ва агитация бўлимининг фаолияти қаттиқ танқид қилинди. Унинг инструкторлари корхоналарда камдан-кам бўладилар, бошланғич партия ташкилотларига конкрет ва оператив раҳбарлик қилмайдилар.

— КПСС XX съезди, — деди район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Бамбурова, — мактабларнинг ўқув-материал базасини янада мустаҳкамлаш ва ўқув процессига политехника таълимини жорий қилишнинг конкрет вазифаларини белгилаб берди. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлими бу ҳақда кенгашлар ўтказади, кетма-кет буйруқ ҳамда фармойишлар чиқаради ва ҳар сафар катта-катта ваъдалар берадию, аҳвол ҳамон ўзгармайди. Ўқув-тарбия ишларини яхшилаш ва политехника таълимини мақсадга мувофиқ жорий қилиш учун даставвал мактабларда моддий-материал база вужудга келтириш керак. Райондаги бир қатор мактаблар, жумладан 2 ва 7-мактабларнинг биноси ана шу талабларга мутлақо жавоб бермайди. Бу ўқув тарбия ишларига ҳам ёмон таъсир қилмоқда.

Ўртоқ Бамбурова мактабларга раҳбар кадрлар танлашда шаҳар халқ маорифи бўлими томонидан йўл қўйилган камчиликларни ҳам танқид қилди.

Районда 16 минг комсомол аъзоси бор. Улардан кўпчилигини ўқувчи ва студент ёшлар ташкил этади. Афсуски, баъзи олий ва ўрта ўқув юртларининг айрим студентлари интизомсизлик ва инсофсизлик қилмоқдалар, совет ёшларининг юксак ахлоқий қиёфасига ёд бўлган хатти-ҳаракатлар билан шуғулланмоқдалар. Бу, ёшлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар ҳали ҳам қониқарсиз аҳволда эканлигидан далолат беради. Бундай кўнгилсиз ҳодисалар, жумладан Урта Осиё давлат университети ва пахтачилик саноати техникумида кўпроқ учраб туради.

Шу ҳақда гапирган район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Зотова ўқув юртлари, шунингдек саноат корхоналаридаги ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтириш, бадиий ҳаваскорлик ва бошқа тўгаракларнинг ишини жонлантириш ҳамда уларга ёшларни актив жалб қилиш, олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар ўқитувчиларининг ёшларни сиёсий жиҳатдан тарбиялаш соҳасидаги жавобгарликларини янада ошириш лозимлигини таъкидлади. Нотиқ шаҳардаги район комсомол комитетлари ишига раҳбарлик қилишдан мутлақо четлашиб қолгани учун область комсомол комитетини қаттиқ танқид қилди.

— Районимизда, — деди делегат ўртоқ Зиборов, — уй-жой ва капитал қурилиш энг қолоқ соҳа ҳисобланади. Бу ҳақда фақат йиғилишларда гапирилиб, қарорлар қабул қилиш билангина чегараланиб қолинмоқда. Агар шаҳар кўчаларини, шу жумладан район территориясини кезиб чиққан киши жуда кўп жойда ҳали қуриб битказилмаган уй-жой ва маданий-маиший биноларни кўради. Мазкур бинолар ёнида кўтарма кранлар қад кўтариб туради. Бу билан афтидан қурилиш ташкилотларимиз «мана биз бинокорлик ишларини авж олдириб юбордик» деб мағрурланаётган бўлсалар керак. Аммо, улар бошланганига уч-тўрт йил бўлган ва ҳозирда чала-чулпа ташлаб қўйилган бу биноларни тезда фойдаланишга топшириш тўғрисида ташвишланмаётирлар.

Делегатлардан Маъзумов ва Қосимов ўртоқлар даволаш муассасаларининг ишига раҳбарликни яхшилаш ва Тошкентда ҳамма талабларга тўла жавоб берадиган республика хирургия касалхонаси қуриш лозимлигини айтдилар.

Шуни қайд қилиб ўтиш керакки, конференцияда сўзга чиққан делегатлар район партия комитетининг раҳбарлик иш услуби, партия органларининг ишини қайта қуриш зарурлиги ҳақида деярли ҳеч нима демадилар, партия маорифи шохобчаларидаги ўқишнинг аҳволи ва хотин-қизлар ўртасида ишлаш масалаларига кам эътибор бердилар.

Конференцияда область партия комитетининг секретари ўртоқ С. Нуритдинов нутқ сўзлади. У партия ташкилотлари олдида турган ҳозирги муҳим вазифалар, айниқса КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифалар ҳақида гапирди.

Конференция ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳитдинов ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ш. Р. Рашидов ўртоқлар қатнашдилар.

Ҳисобот доклади юзасидан кенг қарор қабул қилинди ва конференцияда район партия комитетининг янги состави сайланди.

* * *

Район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум район партия комитетининг секретарлари қилиб А. И. Шкуратов, Х. Ғуломов ва А. А. Николаева ўртоқларни сайлади.

Сайловолди агитациясини ҳар тарафлама кучайтирайлик!

БИР РАЙОННИНГ ДЕПУТАТЛИККА КАНДИДАТЛАРИ

Суратларда: (чапдан), меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети депутатлигига Урта Чирчиқ районидан кандидатураси кўрсатилган Куйбишев номли колхозининг раиси **Р. Йўлдошева**, Тошкент наслчилик совхозининг директори **А. В. Шкургин**, Каганович номли колхозининг сут соғувчиси **Г. Урозалиева**, район ижроия комитетининг раиси **И. Сотволдиев**, МТСнинг бош инженери **Сим Дя-Син**, «Ленин йўли» колхозининг бригада бошлиғи **Р. Бердиқулова** ўртоқлар.

М. Шевелев фотоси.

ХАЛҚ КАНДИДАТЛАРИ

ЧИННИСОЗ ЙИГИТ

Ҳозиргина қўлдан-қўлга ўтиб юрган лой ҳадемай коса, пиёла, мурчдон, чойнак, лаган, формасига келтирилди.

— Қани энди бизнинг навбатимиз келдими, Салоҳ? — деди чинни пиширадиган горн печига заготовкаларни, яъни махсус лойдан формаланган коса, пиёла, лаган ва чойнакларни тахловчилар бригадасининг бошлиғи Александр Хаванов, кўринишидан абжир, ўрта бўйлик, очиқ чеҳра йигитга мурожаат қилиб.

— Бошлаймиз-у тамом қиламизда, Сашка.

Салоҳ Аҳмедов, Собир Тўхтаев ва уларнинг бошқа уч ҳамкасби заготовкаларни қутичасимон капсюлларга битта-биттадан жойлаштиришди. Уларнинг 10-15 тасини устма-уст тахлаб чиқишди.

Ихчам-ихчам жомакор кийиб олган беш азамат тўп-тўп капсюлларни эпчиллик билан печга тахлай бошладилар. Булар орасида Салоҳ Аҳмедов эҳтиёткорлиги ва эпчиллиги билан бошқалардан ажралиб турарди. Айниқса, печнинг пасти тўлгач, унинг юқори қисмига тахлаш пайтида тезкорликда унга ҳеч ким тенглаша олмас экан. У бир зумда айлана печнинг тагида кўринса, бир нафасда капсюллар тахламини олиб, юқорига кўтариларди.

Беш киши бир неча минут зўр ғайрат билан ишлаши натижасида печь заготовкаларга тўлдирилди. Печнинг оғзи ёпилгач, у қизитилди. Бир неча соатдан кейин 1200-1400 даража иссиқликда заготовкалар лаққа чўғ бўлиб пишади. Пишган маҳсулот печдан олингач, у навбатдаги пардозлаш, сирлаш ва бўяш операцияларидан ўтиб, сўнг тайёр бўлади. Печга эса яна заготовка тахланади. Хавановлар бригадаси ва унинг ишчан аъзоси Аҳмедов минутларни тежаш учун яна жонбозлик билан ишлайдилар. Улар смена ва ойлик топшириқларни 200-225 процентдан бажариб келаётирлар.

Салоҳ 1951 йилда Тошкент чинни заводига юк ташувчи бўлиб кирган эди. У бўш қолган вақтларида цехларга кириб, чинни лойини қориш, уни формалаш, пишириш каби ишларни ҳавас билан кузатарди. Горн печида ишлаётганларнинг меҳнати уни кўпроқ қизиқтирарди. Бу ердаги ҳамма иш процессларини зеҳн билан кузатиб юрган Салоҳ шу цехга ўтишга аҳд қилди.

Завод маъмурияти унинг илтимосини қондирди. Александр Хаванов уни ўз бригадасига қабул қилди ва қунт билан иш ўргата бошлади. Мана, 5 йилдан бери шу бригадада печга заготовка тахловчи бўлиб ишлаётир. Бу вақт ичида ёш ишчининг малакаси ошди. У ўзининг серғайратлиги билан цех коллективи ўртасида катта обрў қозонди.

Бошқаларнинг тақдири тўғрисида ҳам қайғириб юрадиган, қўлидан келган ёрдамини ҳеч кимдан аямайдиган Аҳмедовни завод коллективи ишчи-конфликт комиссиясининг раиси қилиб сайлади. Салоҳ бу жамоат топшириғини ҳам сақодат билан бажариб келаётир.

Чиннисоз ишчи ва хизматчилар, инженер-техниклар қобилиятли, кўпчилик учун хизмат қилишга берилган Салоҳ Аҳмедовни Октябрь район Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатдилар. Бу ишонч ёш чиннисоз учун жуда юксак ҳурматдир.

З. ЭШОНХОНОВА.

Механизаторлар агитпунктида

Янгийўл 1-МТСининг клубига 8-сайлов участкасининг агитпункти жойлашган. Агитпункт айниқса кеч-қурунлари гавжум бўлади. Иш куни тамом бўлганидан сўнг механизаторлар, ёғ заводининг ишчилари, инженерлар, уй ишлари билан шуғулланувчи аёллар бу ерга келиб, газета-журналларнинг янги сонлари билан танишадилар, шахмат, шашка, домино ўйнаб, маданий дам оладилар. Бундан ташқари, сайловчилар агитпунктда лекция ва суҳбат тинглайдилар, кинофильмлар кўрадилар.

30 дан ортиқ агитатор сайловчилар орасида тушунтириш ишлари олиб бормоқда. Агитаторлардан Худойберганов, Пономаренко, Лошчинина ўртоқлар сайловолди агитация ишларини ташкил қилишда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

Сайловолди агитация ишлари қизитилмоқда

(Газетхонларнинг хатларига обзор)

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларидаги агитколлективлар фаолияти тўғрисида редакциямизга кўплаб хатлар келаётир. Оҳангарон шаҳридан ўртоқ **В. Ивашкевич** юборган хабарда бундай дейилади: «Шахта қурувчилар, кончилар, бинокорлар ва ГРЭС қурувчилари маҳаллий Советлар сайловига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Кончилар клубига жойлашган 6-агитпункт шаҳарда илғор агитколлективлардан ҳисобланади. Агитаторлар сайловчилар орасида катта тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. 13-сайлов участкасида қилинаётган ишлар ҳам диққатга сазовордир».

Оққўрғон қишлоқ совети биносига жойлашган 6-сайлов участкаси ва агитпункт доим одамлар билан гавжум бўлади. Агитпункт яхшилаб безатилган. Ўртоқ **А. Тожиддинов**нинг ёзишича, участка ҳузуридаги агитколлективга уюшган 90 агитатор сайловчилар орасида тушунтириш ишлари олиб бориб, партия XX съезди тарихий қарорлари асосида совет халқи қўлга киритган буюк ғалабалар ва навбатдаги вазифалар тўғрисида сўзлаб бераётирлар.

Тошкент шаҳар, Октябрь районидан **Э. Мадраҳимов, И. Эшонхўжаев, О. Тиловбердиев, Р. Муҳамедов** ўртоқларнинг ёзишига қараганда, 153, 152, 197-сайлов участкалари ва улар ҳузуридаги агитпунктларда ҳамда 45-мактаб биносига жойлашган 14-агитпунктда сайловолди тайёргарлик ишлари пухта ташкил қилинган. Шу кунларда агитаторлар турли оммавий-сиёсий темаларда суҳбатлар ўтказиш билан бирга, коммунистлар билан партиясизлар блокининг кандидатларини ҳам пропаганда қиляптилар.

Ҳар сафаргидек бу сайлов кампаниясида ҳам мактаб ўқитувчилари агитация ишининг ташкилотчилари бўлмоқдалар. Янгийўл районидан **Х. Эралиев**нинг хабар қилишича, 21 ва 26-еттийиллик мактабларнинг ўқитувчиларидан Тўлаганов, Баширов, Назминов, Одилов, Мешченко ва Эгамбердиев ўртоқлар Хрушчев номли колхознинг ўзларига бириктилган участкаларидаги сайловчилар орасида «Совет гражданларининг ҳуқуқ ва бурчлари», «Капиталистик мамлакатлардаги сайловлар тўғрисида», «Совет сайлов системаси», «Мўл ҳосил олиш учун нималар қилиш керак?» деган темаларда суҳбатлар ўтказдилар. Ўқитувчи ўртоқ Кабалов ўз суҳбатларида маҳаллий фактлардан кенг фойдаланади. Орджоникидзе районидаги 32-ўрта мактабдан **Н. Ғаниев**, Урта Чирчиқ районидаги 1-ўрта мактабдан **Б. Режаев** ўртоқлар ҳам сайловолди агитация ишларида ўқитувчиларнинг маҳаллий партия ва совет ташкилотларига яқиндан ёрдам бераётганликлари тўғрисида ёзганлар.

Верхне-волинск район партия комитети ва район комсомол комитети, агитпункт мудирлари агитколлективлар билан яқиндан алоқада бўладилар, сайловчилар орасида тушунтириш ишлари олиб боришни ҳар томонлама яхшилаш юзасидан конкрет тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдалар. Ўртоқ **Н. Икромов** район комсомол комитети бу йил биринчи марта овоз берадиган сайловчилар билан суҳбат ўтказгани ва «Қизил Октябрь», «Победа» колхозларида тайёргарлик ишлари яхши уюштирилгани ҳақида хабар қилади.

Шу райондан **У. Мамасолиев, Я. Мўминов, М. Шабаев, К. Кимсанбоев** ўртоқларнинг юборган хатлари ҳам райондаги агитпункт ва сайлов участкаларида олиб борилаётган тайёргарлик ишлари шу куннинг талаблари даражасида эканлигини тасдиқлайди.

Фарҳод ГЭСи, Мирзачўл шаҳридаги 1-ўрта мактаб ва Оҳангарон районидан хабарлар юборган **Г. Ибрагимов, А. Бозорбоев, Т. Шералиев** ўртоқлар сайлов куни — 3 мартни пухта тайёргарлик билан кутиб олиш учун кўрилаётган тадбирлар ва уларнинг натижалари тўғрисида сўзлайдилар.

Сайловга саноқли кунлар қолди. Шунинг учун ҳам маҳаллий партия ва совет ташкилотлари сайлов участкалари ва агитпунктлар фаолиятини ҳар томонлама активлаштириб, сайловни ташкилий-техника жиҳатидан пухта тайёргарлик билан кутиб олишлари керак.

ИҒВОГАРЛАР

Турсуной Солихўжаева умрдоши Отахон Искандаров билан район халқ маорифи бўлимига келиб, мудир ўртоқ Болта Рўзиниёзовга рўбарў бўлганларидан кейингина нима учун бу ерга чақирилганликларининг маъносига тушундилар. Мудир 1956 йил 16 августда уларни 7-ўрта мактабга тил-адабиёт ўқитувчилари этиб тайинлаган 89 сонли ўз буйруғидан бугун — 31 август куни воз кечганлигини тантанали равишда эълон қилди.

Бу қанақа янгилик бўлди? Ахир, олий маълумотли, ёш педагогларга нисбатан мудир нега шунақа нотўғри муомала қилди экан?

— Бу инсофдан эмас, ўртоқ Рўзиниёзов, — гапга мактабнинг янги илмий мудири ўртоқ Усмонов аралашди, кишида қатъиятлик бўлиши керакда. Наҳотки, ўзингиз тайинлаб, яна ўзингиз...

— Сиз аралашманг, — Рўзиниёзовнинг ёнида ўтирган бир йигит илмий мудир Ҳамид Усмоновнинг сўзини кесиб ташлади, — буйруқ берадими, сўзидан қайтадими, — бу Болтавой акамнинг иши, сизга нима!

— Бу ҳақиқат эмас!

— Нима, нима дединг, сен ҳали бизни, райкомни ҳақорат қиладиган бўлдингми, кеча келиб, туриб-а? — йигит қизишиб кетди. — Мен сенга ҳали кўрсатиб қўяман!

Йигит хонага йиғилганлардан бирини ўзига гувоҳ этиб тайинлади-да, Усмоновни райкомга бошлади. Орадан кўп ўтмай улар район партия комитетининг секретари ҳузурида бўлдилар.

— Мана шу янги илмий мудир, — йигит бурро тиллари билан чақа бошлади, — райкомни уят сўзлар билан ҳақорат қилди, балки ишонмассиз, гувоҳим бор!

Секретарь кабинетига қўшни мактаб директори ўртоқ Абдиваҳобов кириб келди.

— Гапиринг, ўртоқ Абдиваҳобов, Усмоновнинг кирдикорларини, — керилиб деди йигит.

— Коммунистман, ёлғон гапиришни виждоним сиғдирмайди, ўрўртоқ секретарь, Усмонов ҳеч кимни, ҳеч қачон ҳақорат қилгани йўқ, бу туҳмат!

Йигитнинг гувоҳи унинг ўзига қарши чиқди, унинг юзидаги ниқоби йиртилди.

Хўш, бу йигит ким эди, нега у халқ маорифи бўлимида ўралашиб, Рўзиниёзовнинг атрофида парвона бўлиб юрибди. Йигитнинг исми Алимқул, фамилияси Йўлдошев. У 1955-56 ўқув йилларигача ҳалиги янги ўқитувчилар тайинланган мактабда директорлик лавозимида ишлаган. У ана шу йиллар орасида мактабда ўқув-тарбия ишларига путр етказган ва маиший жиҳатдан бузилган бир шахс. Буни Ховос район газетасида 1955 йилнинг 29 декабрида босилиб чиққан «Бир безорининг қилмишлари» сарлавҳали фельетон ҳали ҳам тасдиқлаб турибди. Алимқулнинг бузуқлигидан 1952-53 ўқув йилида ёш рус тили ўқитувчиси бир болалик бўлгану, қочиб қутилган. 1953-54 ўқув йилида Россиядан келган ёш ўқитувчи қизни зўрлаган ва уни ўз юртига жўнаб кетишга мажбур қилган. 1950-51 ўқув йилида эса ўқитувчи Канита Билоловани ўз тилёғламалиги билан бошини айлантирган. Ниҳоят у бечора ҳам бу мактабдан кетишга мажбур бўлган. Номусли педагог — алданган хотин ҳозир 4-«Боёвут» совхозидаги мактабда ўқитувчилик қилмоқда. Йўлдошевнинг 6 яшар жажжи қизи онасининг бағрида, лекин бегуноҳ қиз ҳали отасини танимайди. Йўлдошев унга ота бўлишга ҳам арзимайди!

Партия аъзоси Йўлдошевнинг бу кирдикорлари 1956 йилнинг январь-февраль ойларида райком бюросида муҳокама қилинди, район партия конференциясида ҳам гап бўлди. У вазифасидан ҳайдалиб, партия жазоси — қаттиқ выговор олди. Шу билан бирга, иккинчи марта 7- мактаб остонасига қадами тегмасин, деган қарор ҳам чиқарилди.

Афсуски, унинг бугун Рўзиниёзов даргоҳида туриб, Усмоновга яна туҳмат тоши ёғдиришга журъат этганлиги кишини ҳайратда қолдиради. У бундай тескари ҳаракат учун ўзига пушти-паноҳ топган бўлса керак! Воқиа мана бундай бошланган эди:

Ҳамид Усмонов Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг 142 сонли буйруғи асосида хотини Тамара Тимонина билан бирга Боёвут районига келишди. Олий маълумотли ҳар иккала педагог Ленин комсомоли сафида. Уларнинг қалби чўлни боғу-бўстонларга айлантираётган совет кишиларининг фарзандларини коммунистик руҳда тарбиялаш, умумхалқ курашига ана шу йўл билан муносиб ҳисса қўшиш туйғулари билан тепарди. Район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Рўзиниёзов Турсуной билан Отахонга буйруқ берган куни 101 сонли буйруқ билан Усмоновни ҳам 7-ўрта мактабга илмий мудир, Тимонинани юқори синфларга рус тили ўқитувчиси қилиб тайинлади. Улар 3-4 кун бошпанасиз юрганларидан кейин қишлоқ советининг раиси ўртоқ Шукуровнинг кўрсатмасига асосан ўқитувчилардан беш кишининг гувоҳлигида мактаб ихтиёрида бўлган — илгариги илмий мудир Худойбердиевнинг уйига кўчиб киришди. Чунки собиқ илмий мудир Худойбердиев ҳам Йўлдошев сингари ишдан олинган ва уни бошқа мактабга юборишга қарор қилинган эди.

1956 йилнинг 27 август куни Нурали Худойбердиев Тожикистондан қайтиб келди-ю, воқиадан хабар топиб, Усмонов билан жанжални бошлади.

— Ўғри, келгинди, сенинг нима ҳақинг бор менинг уйимга киришга, ҳали қараб тур, мени Худойбердиев деб қўйибдилар, сен келгиндиларнинг бу ерда босган изларингни ҳам қолдирмайман! — Худойбердиев Усмоновни ҳақорат қила бошлади...

Усмоновдан қандай қилиб ўч олишни билмай юрган Йўлдошевга эса ана шу жанжал туфайли кенг йўл очилди. Район халқ маорифи бўлимининг совхозлардаги мактабларга бориб ишлаш ҳақидаги буйруқларига бўйсунмай, яъни отдан тушса ҳам, эгардан тушмай, ишламасдан дайдиб юрган Йўлдошев энди Худойбердиевни қайрай бошлади.

— Усмоновни судга бер, биродар, — деди у бир куни ҳамкасабасига. Унинг бу фикрини мактабдаги қадрдон ҳамтовоқлари — Т Анорқулов, Т. Останақуловлар ҳам қувватлашди.

1956 йил 4 октябрь кеч соат 9. Усмонов колхоз идорасида ўтирар экан, бу ерга суд раиси ўртоқ Нишонов кириб келди. Судья унга томдан тараша тушгандай, — юринг, сизни суд қилмоқчимиз, деди.

Усмонов ханг-манг бўлиб қолди. Ахир, бу туҳмат-ку! Нега у суд бўлиши ҳақида илгари огоҳлантирилган эмас, нега уни бекордан-бекор суд қиладилар?! Усмонов чўлни обод қилаётган кишилар сафига мана шунақа суд бўлиш учун эмас, балки болаларни ўқитиш, меҳнат қилиш учун келган эдику!

Мана, Нишонов Усмоновни бошлаб колхоз бухгалтерияси хонасига киришди. Дарҳақиқат бу ерда ҳамма тайёргарлик кўрилган. Худойбердиевнинг гувоҳлари қаторида — биринчи сафда ўша иғвогар, хотинбоз Алимқул Йўлдошев турибди.

Суд бошланди.

— Жиноятчи Усмонов жабрланган гражданин ўртоқ Худойбердиевнинг эшигини бузиб кирган! — Нишонов сўзлай бошлади.

— Ёлғон! — бу соф виждонли педагоглар — Турсуной билан Отахоннинг, мактаб комсомол ташкилоти секретари Мамасоли Йўлдошев билан мактаб директори, коммунист Саидғани Назаровнинг, ўқитувчи Вера Алиева билан касаба союз маҳаллий комитети секретари Тўраевларнинг овози эди.

— Жим! Ҳали сизлардан гап сўраганимиз йўқ, — Нишонов сўзида давом этди. — Худойбердиевнинг заёмларини, крепдешин ва лахтакларини ўғирлаган. Экиб қўйган сабзи-пиёзларини еб қўйган! Тўғрими, айбланувчи Усмонов? Сукут аломати ризо деганлар, демак, тўғри...

— Тўғри! — деган овозлар эшитилди. Бу овозлар педагоглик қиёфасини йўқотган, ўз манфаатларинигина кўзловчи Алимқул Йўлдошев билан Нурали Худойбердиев, Останақулов билан Анорқуловларнинг овози эди.

Ҳукм ўқиб эшиттирилди. Ёш педагог Усмонов Худойбердиевга 3116 сўм пул тўлайдиган бўлди ва 6 ой мажбурий хизматга ҳукм қилинди.

Орадан кўп ўтмай, Усмонов ишдан ҳам олинди. Уйдаги жиҳозлари суд ижрочиси томонидан ташқарига улоқтириб ташланди.

Юстиция министрлигининг 1956 йил 27 ноябрдаги 0/4442 сонли «Боёвут район халқ судьяси Нишоновнинг нотўғри ҳаракати текширилсин» деган кўрсатмасига асосан область суди Нишоновнинг ҳукмини бекор қилди. Область маориф бўлими Рўзиниёзов номига икки марта: 4 декабрь — 4 январда буйруқ ёзиб, Усмонов тезда иш билан таъминлансин, бекор юрган кунларига аввалгидек ҳақ тўлансин, деб топшириқ берди. Ниҳоят, Рўзиниёзов шу йилнинг 14 январь куни Усмоновни 16-мактабга 2-4-синфларга рус тили ўқитувчиси қилиб тайинлади.

1956-57 ўқув йили мобайнида Рўзиниёзовнинг беқарорлиги туфайли Худойбердиев шу 7-мактабга 10 марта юборилди ва 10 марта чақириб олинди. Худойбердиевнинг бошқа мактабга боришни хоҳламай фақат шу мактабда ишлашига ҳеч қандай асос йўқ. Чунки бор-йўғи 42 соат тил-адабиёт дарсини иккита ўқитувчи — Турсуной билан Отахон олиб боради. Агар Худойбердиев ҳам шу дарс соатига тумшуғини суқса, Рўзиниёзовнинг мактаб директори номига қайта-қайта парча қоғозларга ёзган расписскалари бўйича 21 соат тил-адабиёт дарсини эгалласа, қолган 11 соатдан дарс билан иккита ёш мутахассис қаноатлана олармиди? Албатта, йўқ. Ниҳоят, бир йилда 11 марта буйруқ олган Худойбердиев яқинда 6-мактабга ўқитувчи қилиб тайинланди. Лекин нима учундир Худойбердиев ҳали ҳам 7-мактабдан кўнгил уза олгани йўқ. Дарвоқе, собиқ директор — ўша Усмоновга туҳмат қилган, Худойбердиевни Усмоновга қарши қайраб, судга бердирган Алимқул Йўлдошев юқоридан қоғоз келтириб, 1 февралдан бошлаб 7-мактабнинг илмий мудирлик вазифасини эгаллади.

Иғвогарлардан яна бири Т. Останақуловдир. У «мактаб директори Назаров ва унинг шериклари ўқитувчилардан кўмирга деб 400 сўм пул йиғиб олишди-да, еб юборишди, арча байрамига колхоздан 500 сўм, ўқитувчилардан 200 сўм... жамъи 1000 сўмдан байрамда озроғини сарф қилишди-ю, қолганини еб юборишди» каби фактларни тўплаб юрган. Бу фактлар чиндан ҳам тўғрими? Мутлақо тўғри эмас! Ёш педагогларга нисбатан бошдан-оёқ туҳмат! Чунки арча байрамини ўтказиш комиссиясининг аъзолари қўлида пулнинг байрамда тўла сарфланганлиги тўғрисида ҳужжат бор. Маҳаллий комитет раиси ўртоқ Искандаровнинг қўлида эса кўмир учун йиғилган пулни ёнгиндан зарар кўрган касаба союз аъзолари З. Климова ва Т. Тимониналарга ёрдам тариқасида бериш тўғрисида касаба союз аъзолари йиғилишида қабул қилинган қарор бор.

Кўриниб турибдики, 7-мактаб иғвогарлар ўчоғига айланиб қолган. Натижада мактабда ўқув-тарбия ишлари бутунлай издан чиққан. Ўқитувчиларнинг ҳеч қандай сабабсиз кетма-кет ўзгартирилиши, мутахассислиги бошқа бўлган ўқитувчиларнинг бутунлай бошқа фанларга ўқитувчи қилиб тайинланиши, мактабда Худойбердиев, Анорқулов, Остонақулов кабиларнинг асоссиз ғовға кўтаришлари ҳатто ўқувчиларни ҳам мактабдан бездирмоқда. Кўплаб юқори синф ўқувчилари бу мактабни ташлаб, бошқа мактабга кетиб қолмоқдалар. Давомат ниҳоят даражада ёмон, ўзлаштириш паст. Район ва область халқ маорифи бўлимларидан, министрликдан келган ўртоқлар ҳам мактаб аҳволини чуқур текширмасдан, ўрганмасдан туриб, бир ўқитувчини ишдан олиб, бошқа мактабга юбориш, унинг ўрнига иккинчисини тайинлаш билан кифояланиб кетавергганлар. Улар мактабнинг умумий аҳволини яхшилаш, совет ёшларига коммунистик тарбия берадиган, билим берадиган маориф ўчоғини иғвогарлар тўдасидан тозалаш ҳақида жиддий ўйламаганлар. Зотан, район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Рўзиниёзовнинг иғвогарларнинг кирдикорларига барҳам бериш ўрнига, мактабни текшириш баҳонаси билан келган кезларида хотинбоз Алимқул Йўлдошевнинг уйида кайф-сафо қилиб кетишини қандай баҳолаш керак, ахир?!

Аввало район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, қолаверса, область халқ маорифи бўлими, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги раҳбарлари бу ҳақда жиддий ўйлаб кўришлари, мактабни иғвогарлардан тозалаб, ҳақиқий маориф ўчоғига айлантириш, ёш педагогларга нормал иш шароитлари яратиш чораларини кўришлари керак.

У. ЖОНГИТОВ,

«Тошкент ҳақиқати» нинг мухбири.

Пахтакор ўртоқ, чигит экиш тез ва сифатли ўтсин десанг, кўкламга яхши тайёрлан!

РЕПОРТАЖ Қаҳрамоннинг Москва хотиралари

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Азим Эрматов Москвага кетаётганида у бошлиқ трактор бригадасининг механизаторлари пахта майдонларини сифатли шудгор қилиб қўйган, трактар ва «универсал»лар, экиш агрегатларини кўкламга созлаб тайёрлаган эдилар. Шунинг учун ҳам Азим жонажон Ватанимизнинг пойтахти — Москвага кўнгли тўқ ва хотиржам жўнаб кетди. У барча Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари қаторида Москвадаги учрашув ва тантаналарга қатнашиб, партия ва ҳукуматимизнинг меҳнаткашлар, колхозчи деҳқонларга қилаётган оталарча ғамхўрлигини янада яққол ҳис қилди. Шу туйғу билан жуда бой таассуротлар орттириб қайтиб келди. У ўз таассуротларини механизатор ўртоқларига сўзлаб беришга ошиқар эди.

Мана, МТС парки. Ҳар ер-ҳар ерда саф тортиб турган ремонтдан чиқарилган тракторлар, «универсал»лар бу МТСда кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик кўриш яхши бораётганлигидан далолат беради. МТС устахонасида ҳам иш қизғин...

Механизаторлар Азимни хурсандчилик билан кутиб олишди. Ҳар турли саволлар бериб, ундан Москва таассуротларини сўзлаб беришни илтимос қилишди. Азим қувонч билан уларга ўз таассуротларини гапириб берди.

— Бизни ҳар бир станцияда катта хурсандчилик, даста-даста гуллар, музикалар билан кутиб олдилар, — сўзларди у, — айниқса, Чкалов областининг меҳнаткашлари билан бўлган учрашувни ҳеч бир ёдимдан чиқармайман. Биз улар билан худди эски қадрдонлардек қучоқлашиб кўришар эканмиз, улар бизни урф-одатларига кўра нон-туз билан кутиб олдилар. Чкаловликлар ўзларининг энг азиз ва яқин дўстларига анз шундай нон ва туз тортиқ қилар эканлар. Донгдор пахтакоримиз Саодат Гулаҳмедова станцияда бўлган дўстлик митингида чкаловликларга чин кўнгилдан миннатдорлик билдирди ва қандай қилиб мавсумда 32 тонна пахта терганлиги ҳақида сўзлаб берди.

— Саодат Гулаҳмедова билан гаплашдингизми, ҳақиқатан ҳам 32 тонна пахтани ўз қўли билан терибдими? — деб сўради бир механизатор.

— Ҳа, ёлғиз ўзи терибди, — деб жавоб берди Азим, — ўт юракли, шижоатли қиз экан. «Пахта йиғим-терими даврида уйқум келмайди. Кечалари тонг отмасданоқ этак бойлаб, далага чиқиб кетаман. 300-400 килограмм пахта термагунимча у ердан қайтмайман, баъзилар менинг бунчалик кўп пахта терганимга ишонмасдан текшириб кўришди ҳам. Аммо, менинг ҳеч кимнинг ёрдамисиз ўз қўлим билан терган пахтамни кўриб, сўнгра ишонч ҳосил қилдилар» дейди у.

Суҳбат темаси тез-тез ўзгариб турарди. Механизаторлар Азимнинг сўзларини зўр эътибор билан тинглашарди.

— Москвада жуда кўп нарсани кўрдик, муҳташам бинолар менда ғоят катта таассурот қолдирди деб давом этди у, — бизни бу ерда ҳам зўр ҳурмат билан кутиб олдилар. Москва атрофларига экскурсия қилдик. Ленинские горига бордик. Ленин номли стадионда бўлдик, жуда ажойиб стадион...

— Мавзолейда ҳам бўлгандирсизлар? — деб сўради орқада турганлардан бири.

— Ҳа, бўлдик, у ердан унутилмас таассуротлар билан чиқдик.

Кремль саройига бориб, Ленин ишлаган жойлар, унинг иш кабинетларини, у ердаги расмларни зўр қизиқиш билан томоша қилдик. Улуғ доҳиймиз В. И. Лениннинг нақадар содда ва ғамхўр, ишчи-деҳқонлар манфаати учун толмас курашчи эканлигини янада яққолроқ ҳис қилдим. Георгиевский залларини ҳам айланиб чиқдик. Бу ерда жуда кўп тарихий ҳужжатлар, расмлар бор экан.

Сўнгра Азим Катта Кремль саройида Ўзбекистон ССР ва Тожикистон ССРнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари шарафига ўтказилган қабул маросими ҳар бир кишининг қалбидан чуқур жой олганлигини айтиб берди.

— Азимжон, ҳукумат раҳбарлари билан биргаликда суратга тушибсизлар деб эшитдик. Жуда соз бўлибди-да, бир кўрсатчи, — дейишди ҳар томондан унинг ўртоқлари.

Азим областимиз пахтакорлари Партия ва Ҳукумат раҳбарлари билан биргаликда тушган расмни авайлаб олар экан, уни механизаторлар қўлма-қўл олиб, зўр қизиқиш билан томоша қилдилар.

— Ўзбекистон ССР ва Тожикистон ССРнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари шарафига берилган зиёфатни айтмайсизми? — деб давом этди Азим. Катта залнинг у бурчагидан бу бурчагигача тартиб билан қўйилган столлар турли хил ноз-неъматлар билан безатилган. Ҳукумат раҳбарлари ҳам биз билан ёнма-ён ўтиришди. Бир-бирларимизнинг соғлиғимиз, янада янгидан-янги муваффақиятларга эришишимиз учун қадаҳлар кўтардик. Зиёфатда шундай концерт бўлдики, тил билан айтиб беролмайман...

Азимнинг Москва сафари ҳақидаги таассуротларини унинг ўртоқлари зўр қизиқиш билан тингладилар. Бу таассуротлар уларнинг ғайратига-ғайрат қўшиб, янгидан-янги меҳнат ғалабаларига отлантирди. Биз Азим ва унинг ўртоқлари кўклам экиш кампаниясига қандай тайёргарлик кўраётганликлари билан қизиқдик.

Азим Эрматов бошлиқ 4-трактор бригадасининг механизаторлари «Полярная звезда» колхозида хизмат қиладилар. Механизаторлар ўзлари учун ажратилган 350 гектар майдонни кузда шудгор қилиб қўйганлар. Улар бу йил ана шу майдоннинг ҳар гектаридан камида 38 центнердан ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўшиш учун аҳд қилганлар. Бригаданинг Маматхолиқ Зокиров, Содиқ Қуролов, Эргаш Бўтабоев каби илғор механизаторлари ўз агрегатларини кўкламга муддатидан илгари тахт қилиб қўйиб, бошқаларга ёрдам бермоқдалар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Азим Эрматов бошчилигидаги механизаторлар 1957 йилда ҳам пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш ҳисси билан гўлиб-тошган ҳолда бу йил янада ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишга қарор қилдилар.

Н. РИХСИЕВ,
Ўртасарой районидаги 1-МТС.

Суратда: Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Азим Эрматов** ўз ўртоқларига Москва таассуротларини гапириб бермоқда.

В. Салов фотоси.

☆ ☆ ☆

ГЕКТАРИДАН 32 ЦЕНТНЕР ҲОСИЛ ОЛИШ УЧУН

Гулистон районидаги Крупская номли колхоз аъзолари ўтган йили 855 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан давлатга 29,5 центнердан ҳосил топширдилар. Улар бу йил ўтган йилги эришилган ютуқларни мустаҳкамлаб, ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил олиш учун кўклам экишига пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

Колхознинг экин майдони муддатидан илгари шудгорлаб қўйилган. 770 гектар майдоннинг ҳар гектарига шудгор олдидан самолёт ёрдамида 400 килограммдан суперфосфат сепилди, 3 тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Бу ерда гўнг тўплаш ва далага ташиб чиқариш ишларига алоҳида эътибор берилмоқда. Бунинг учун 8 от-арава, 4 автомашина, 100 га яқин колхозчи ажратилган. Ҳозирга қадар барча бригадаларда 2 минг тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит тўпланди. Гўнглар махсус чуқурларга кўмиб чиритилмоқда. Фермалардаги гўнгни ташиб чиқариш иши кундан-кунга қизитиляпти.

Райондаги Молотов номли колхозда ҳам кўклам экиш кампаниясига яхши тайёрланилмоқда.

М. АБДУРАИМОВ,
И. НУРИЕВ.

ИЛҒОР БРИГАДАДА

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан 34 центнердан пахта топширдилар. Колхоз аъзолари бу йил ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашиб, кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни кундан-кунга кучайтирмоқдалар. Айниқса, колхознинг ўртоқ Ходихўжаев бошлиқ илғор бригадасида олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир. Бригада аъзолари 73 гектар экин майдонини ўз вақтида ҳайдаб қўйдилар. Ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга 400 килограммдан суперфосфат, 10-12 тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Шунингдек, бригаданинг экин майдони ўзлаштирилмаган ерлар ҳисобига юз гектарга кенгайтирилди.

Шу кунларда бригада аъзолари ариқ-зовурларни тозалаш, увот ва пасти-баландликларни текслаш ишларини қизғин давом эттирмоқдалар.

Улар бу йил ҳам олдингилар қаторида бориб, ҳар гектар ердан камида 35 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун курашмоқдалар. Колхознинг бошқа бригада ва звеноларида ҳам кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик яхши йўлга қўйилган.

Қ. СОБИРОВ.

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИЛМОҚДА

Куйбишев номли колхознинг ўртоқ Н. Уммитов бошлиқ бригадасида қишки тадбирлар кундан-кунга кучайтирилмоқда. Кузда шудгор қилиб қўйилган ерларга гўнг ташиб чиқариш давом эттириляпти. Бу ишда аравакашлардан ўртоқ А. Жўраев бошқаларга намуна бўлаётир. У ўз араваси билан шу кунга қадар далага 150 тоннадан ортиқ гўнг ташиб чиқарди. Колхозда қишлоқ хўжалик асбобларини ремонт қилиш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилган.

Бу йил бригада аъзолари 80 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олганлар. Бригада аъзолари бу мажбуриятни ортиғи билан бажариш учун ҳозирдан бошлаб пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

Райондаги Жданов номли колхозга бириктилган 2- МТС механизаторлари ҳозир ўз агрегатларини кўклам экишига созламоқдалар. Жумладан, 5 та «универсал» сифатли қилиб ремонтдан чиқарилди. Барча тирков асбоблари ҳам техника кўригидан ўтказилиб, 50х50 схемасида чигит экишга мослаб қўйилди.

М. КАНЗАФАРОВ,
Оққўрғон райони.

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР БРИГАДАСИДА

Оржоникидзе районидаги Молотов номли колхознинг ўртоқ Ёдгор Хидоев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг аъзолари мўл ҳосил учун курашни қизитиб юбордилар. Улар қишлоқ хўжалик асбобларини кўклам экишига тайёрлаш, ариқ-зовурларни тозалаш каби ишларни амалга оширишда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Шунингдек, далага кўплаб маҳаллий ўғит ташиб чиқарилмоқда. Улар ўзларига бириктилган машина ва аравалардан унумли фойдаланиб, шу кунгача далага 500 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит ташиб чиқардилар.

Маҳаллий ўғит ташишда П. Носиров, Н. Эрматов, Н. Абдукаримова сингари колхозчи-ёшлар актив қатнашиб, кундалик нормаларини 2-3 ҳиссага етказиб бажармоқдалар.

Ж. ҒАФФОРОВ.

Техника ремонтини уюштиришда ишга расмиятчилик билан қаралмоқда

Верхне-волинск районидаги 1-МТСнинг директори Холбоев, бош инженери Подольский ўртоқлар трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ремонтини ёмон уюштирганлари устига, ишнинг сифатига мутлақо эътибор бермаётирлар. 20 февралгача трактор ремонти 48,3 процент бажарилган. Плуглар, сеялкалар, чизель ва культиваторлар ремонтида ҳам ана шундай қолоқлик ҳукм сурмоқда.

Ремонт ишларининг сифати ғоят паст. Бунга ремонтдан чиқарилиб, давлат комиссияси томонидан қабул қилиб олинган, яъни ишга тахт қилинди, деб ҳисобланган тракторларни текшириб кўриш натижалари мисол бўла олади. Масалан, ўртоқ Х. Ким механик бўлган бригадага қарашли 48 ва 74 сонли «универсаллар»ни олиб кўрайлик. Бош инженернинг отчётида, давлат комиссиясининг актида бекам-кўст деб қайд этилган бу тракторларнинг ҳар бирида 15 тадан жиддий нуқсонлар топилди. Бу нуқсонлар трактор далага чиққан куниёқ юз бериб қолди. Масалан, цилиндр втулкаси гильзалари тешик, бойкалар марказдан 2-3 миллиметр силжиб турибди. Руль бошқармаси цилиндрик шестернаси билан тишлари ўртасидаги оралиқ бир ярим миллиметр бўлиб қолган ва ҳоказо.

МТС раҳбарларининг кўзи билан қараганда, бу камчиликлар арзимагандай бўлиб кўринади. Аммо биз аминмизки, шу хилдаги нуқсон билан далага чиқарилган трактор ҳар қадамда бузилиб тўхтайди, фақат тўхташ эмас, ҳатто 1-2 кунлар бекор туриб қолиб дала ишларини кейинга суриб юборади.

Сеялкалар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонтида ҳам ана шундай жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. МТСда ремонт ишларининг шу хилда сифатсиз бажарилишига сабаб, МТС раҳбарлари ишнинг боришини, айниқса, унинг сифатини мутлақо контроль қилмайдилар. Шу билан бирга, ремонт қилинган техникани қабул қилиб олувчи давлат комиссияси ҳам ўз вазифасига расмиятчилик билан қараб, масъулиятни мутлақо сезмаётир.

Ремонт ишлари тўғри ташкил этилмаган. Тракторлар ҳамма томона очиқ бостирмаларда, ҳовлиларда ремонт қилинмоқда. Ремонтчиларнинг иш ўрни белгиланмаган ва ташкил этилмаган. Бир жойда 14 трактор ремонт қилинмоқда. Лекин ремонт деталларини тайёрлаш ва бошқа ишлар учун бу ерда битта ҳам верстак йўқ. Тракторлардан чиқариб олинган деталлар ва айрим қисмлар ерда, лойга қоришиб ётибди.

Деталларни иссиқ суюқликда ювиш ҳам ташкил этилмаган. Лоақал керосин ва дизель мойлари билан ювиш учун оддий бир ванна ҳам қўйилмаган. Иш жойи ва зарур асбоблар етишмаганлиги учун ремонтчиларнинг бир қисми бир неча соатлаб бекор қоладилар, нима қилишларини билмай, МТС ҳовлисида айланиб юрадилар.

Кўклам экиш ишлари яқинлашиб келмоқда. Бу ишларнинг тақдири биринчи навбатда техниканинг қай даража шайланганлиги билан ҳал этилади. Верхне-волинск районидаги 1-МТСдаги ҳозирги ишнинг бориши дала ишларини ўз вақтида бошлашни, графикларнинг талаб этилган меёрда бажарилишини хавф остида қолдиради. МТС раҳбарлари, шунингдек район ташкилотлари ҳозирги аҳволга жиддий эътибор беришлари, ишда юз бераётган жиддий камчиликларни тезда тугатиш, техника ремонти сифатини яхшилаш тадбирларини кўришлари керак.

К. КАРИМОВ.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри ўртоқ Р. Соатовга, Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиш министри ўртоқ З. Калоновга

ОЧИҚ ХАТ

Тошкент минерал сувини халқ шифобахш сув деб атамоқда. Бу жуда тўғри. Ҳақиқатан ҳам Тошкент минерал суви ўзининг состави ва хусусиятлари жиҳатидан мамлакатимиз марказий курортларидаги бошқа шу хилдаги сувлардан асло қолишмайди. Ташминвода шифохонасида бўлсангиз бу ерда Иттифоқимизнинг турли жойларидан келган кишиларнинг даволанаётганлигини кўрасиз.

Шифобахш сувининг донги кейинги 2-3 йил ичида бутун мамлакатга ёйилди. Жуда узоқ йиллар мобайнида экзема, радикулит, бод, ош қозон, жигар касали, гинекологик ва бошқа касаллик билан оғриб юрган кишилар бу ерда даволаниб, қисқа вақт ичида шифо топиб кетмоқдалар.

Шифохонада асосан кишиларга жуда меҳрибон, ўз ишини билган юқори малакали врачлар ишламоқдалар. Буни шифохона таассуротлар дафтарида беморлар томонидан ёзиб қолдирилган юрак сўзлари, врач ҳамширалар адресига айтилган чуқур миннатдорчилик туйғулари тўла тасдиқлайди. Ташминвода шифохонасида даволанишни хоҳловчилар тобора кўпайиб бормоқда. Соғлиқни сақлаш министрлигида, район ва шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимларида ўзларини ана шу шифохонага юборишларини сўраб, путевка сўраганларнинг сон-саноғи йўқ.

Бироқ, очиқ айтиш керакки, кишиларимизни соғломлаштиришда жуда катта аҳамиятга эга бўлган капитал қурилиш бошқармасининг бошлиғи Макаров ўртоқлар, шунингдек, ўртоқ Калонов, сизнинг ўринбосарингиз Саркисова, Тошкент область қурилиш трестининг бошқарувчиси Лебедев ўртоқлар ва бошқа жуда кўп кишилар келиб кетишди. Улар мавжуд аҳволни кўриб, бу ердагиларнинг эътирозларини тўғри деб топдилар ва ҳар сафар уларнинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдириб кетавердилар. Ўртоқ Саркисова ўтган йилнинг декабрь ойида ҳатто икки марта келди. Лекин қурилиш ишида ҳеч қандай ўзгариш бўлгани йўқ.

Хўш, Тошкент минерал суви шифохонасидаги ғоят муҳим ва зарур объектлар қурилишининг ўз ҳолига ташлаб қўйилганига ким айбдор?

Бу саволга икки хил жавоб олинди. Республика Соғлиқни сақлаш министрлигининг ходимлари бутун айбни шу объектларни қураётган республика Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигидаги ўртоқларга юклайдилар. Улар қурилиш ташкилотлари пулимизни олишга олдилар-ку, лекин ишни охирига етказмадилар, дейдилар. Республика Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигидаги ўртоқлар жумладан, Тошкент область қурилиш трестининг бошқарувчиси, министрлик коллегиясининг аъзоси ўртоқ Лебедев бутун айбни Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигидаги ўртоқларга юклайди.

Юз берган камчиликларнинг асосий илдизи қаерда ва унинг конкрет айбдорлари ким? Биз ана шу масалалар билан қисман шуғулландик ва ҳаддан ташқари чуваланиб кетган калаванинг учини бирмунча аниқлашга муяссар бўлдик. Лекин айтишимиз керакки, бу масалани охиригача етказа олмадик, чунки ҳар икки томон айбни ўз бўйнидан соқит қилиб гурганидан кейин масалани охирига етказиш жуда мушкул иш экан.

Аввало шуни айтиш керакки, шифохонадаги объектлар қурилишини олиб бораётган Тошкент область қурилиш тресги ўз зиммасига юклатилган вазифага ўтакетган даражада совуққонлик ва масъулиятсизлик билан қараган. Ўтган йилнинг май ойидан бери қурилишда 5 прораб алмаштирилган. Объектларни қабул қилиш ва топширишга жуда кўп вақт кетган. Бу эса иш суръатига ва ишчиларнинг иш ҳақига салбий таъсир қилган.

Трест прораб Бабаевни, ишни эплайолмади, деб ишдан бўшатди. Шундан сўнг Дисанов деган киши прораб қилиб тайинланди. Бу киши қурилиш материалларини талон-торож қилди. Бу ҳақда ишчилар трестга ўз вақтида сигнал бердилар. Шундан сўнг Шломин деган шахс прораб қилиб тайинланди. У ҳам ишчиларнинг ҳақига хиёнат қилди, қурилиш материалларига чанг солди. Шломин ишчиларнинг бажарган ишига қараб эмас, балки унинг шахсий садоқатига қараб наряд ёзган.

Ишлаган ҳақларини ўз вақтида олаолмаганликлари сабабли ишчилар объектни ташлаб кетиб қолганлар. Қурилишда 40 дан ортиқ ишчи бўлиши керак. Ҳозир эса бор-йўғи уч киши қолган. Янгидан келган прораб Гусяс ва учинчи қурилиш бошқармасининг бошлиғи Скосирев ўртоқлар ҳам кейинги ойларда объектда мутлақо кўринмайдиган бўлиб қолдилар.

Юқоридаги камчиликларнинг сабаби сўралганда ўртоқ Лебедев, биз пландаги 434 минг ўрнига 610,8 минг сўмлик иш бажардик, планни ортиғи билан адо этдик, деб жавоб беради. Унинг айтишига қараганда, 1956 йил учун белгиланган план ортиғи билан бажарилган. Қолган ишларни охирига етказиш учун план ва пул керак. Бироқ бу нарсаларни Соғлиқни сақлаш министрлиги шу кунгача область қурилиш ташкилотига бергани йўқ. Пландан ортиқча иш қилганлигимиз учун, дейди ўртоқ Лебедев, биз қўшимча ҳақ олганимиз йўқ, шу сабабли ишчиларга ўз вақтида маош бера олмаётирмиз.

Шифохона раҳбарларининг берган рақамлари ўртоқ Лебедевнинг келтирган рақамларидан тамомила бошқачадир. Қурилиш объектлари, жумладан стационар қурилиши 1956 йилнинг ноябрь ойида тамомланиши ва фойдаланишга топширилиши керак эди.

Лекин сувоқ ва пардоз ишларига келиб тақалганида стационар қурилиши тўхтатиб қўйилди. Область қурилиш тресги ҳаммаси бўлиб 699 минг сўм пул олди. Бироқ амалда 509 минг сўмлик иш бажарди. Шифохона бош бухгалтери А. Смирнованинг айтишига қараганда, область қурилиш тресги яна 190 минг сўмлик иш бажариб бериши керак. Ҳақиқий аҳвол шуни кўрсатадики, область қурилиш тресги бажарилмаган ишга ҳам ҳақ олаверган. Область коммунал банкасининг бошқарувчиси ўртоқ Алиевнинг тасдиқлашича қурилиш тресги гарданида маош фондидан 25 минг сўмга яқин қарз бор.

Шифохона раҳбарларининг айтишига қараганда қурилиш тресги шифохонадан қарздор, ўртоқ Лебедевнинг айтишича эса шифохона қурилиш трестидан 100 минг сўмдан кўпроқ қарздор.

бу шифохонадаги ҳозирги аҳвол ўсиб бораётган талабга мутлақо жавоб бермайди. Вақтинча деб қурилган ҳозирги шифохонанинг хоналари жуда тор, захкаш. Беморларнинг маданий дам олишлари учун тўла шароит яратиб берилмаган. Учта ванна ўрнатилган кичик хонада беморлар кун бўйи навбат кутиб вақт ўтказадилар. Шифохона территорияси лой. Территорияларни асфальт қилиб бериш ҳақида ноябрь ойида смета тузилган эди. Лекин Тошкент шаҳар ижроия комитети ободончилик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Х. Комилов ҳам ҳалигача ишга киришгани йўқ. Шунинг учун биз Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри ўртоқ Соатов, Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиш министри ўртоқ Калонов, сизларга газета орқали мурожаат қилишга мажбур бўлдик.

Ўтган йили 50 ўринли стационар, 4 машина сиғадиган гараж, кир ювиш хонаси, дамбали катта ҳовуз ва бошқа объектлар қуриб битказилиши ва фойдаланишга топширилиши керак эди. Булар учун давлат 780 минг сўм маблағ ажратган. Бироқ, республика Соғлиқни сақлаш министрлиги ҳамда Шаҳар ва қишлоқ қурилиш министрлигидаги ўртоқлар бу ишга чинакам киришмаганликларидан стационар қурилиши битиш олдида тўхтатиб қўйилди. Гараж ва кир ювиш хонаси ҳамда ёрдамчи хўжалик бинолари қурилиши эса деворлари тикланганича қолиб кетди.

Ана шу камчиликлар ҳақида ўз вақтида жуда кўп сигналлар берилди. Бу сигналларни текшириш учун бирнеча комиссиялар келиб кетди. Жумладан, ўртоқ Соатов, сизнинг қурилиш бўйича ўринбосарингиз Шомуротов, министрлик

Соатов ва Калонов ўртоқлар, биз бу чалкашликларни охиригача еча олмадик. Шу сабабли биз сизларга очиқ хат билан мурожаат қилишга қарор қилдик. Шифохонада даволанаётганларнинг талаби: юқорида келтирилган фактларни аниқлаб бу ерда қурилаётган объектларни тезликда битказиш чораларини кўрсангиз. Давлат ва халқ манфаатлари, шифохонада даволанадиган минглаб гражданларнинг манфаатлари сизлардан шуни талаб қилади.

«Ташминвода» шифохонасида даволанаётганлар:

Н. Сурков — пенсионер, 1917 йилдан бери КПСС аъзоси;
Г. Варламов — Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг ходими.
С. Розимов — Хоразм область Хазорасп районидаги 2-МТС механиги.
М. Саркисова — Самарқанд шаҳридан келган врач.
Қ. Каримов — Тошкент шаҳар Киров районидаги 57-ўрта мактабнинг ўқитувчиси.
А. Еснов — Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси.
Х. Ҳасанов — ТашМИ тиллар кафедрасининг ўқитувчиси.
В. Давидов — ҳарбий хизматчи.
А. Қодиров — Юқори Чирчиқ районидаги Сталин номли колхоз аъзоси.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Телефон-автомат ўрнатиш лозим

МПС заводининг ёнверида — Шарикоподшипник, «Средазсвинецшахтстрой», «Средазгидрострой» каби ўнлаб корхона ва йирик ишчи посёлкалари жойлашган. Бу заводларда минглаб ишчилар ишлайди ва минглаб аҳоли шу заводлар территориясида яшайди. Агар уларда телефон хизматига эҳтиёж туғилса, шу улкан заводларда телефон йўқлигидан ё бўлмаса автомат-телефон точкаси ўрнатилмаганидан ранжийдилар.

Тўғри, МПС заводида фақат биттагина телефон бор. Агар омадингиз келиб қолиб, банд бўлмаса, бу телефон билан мўлжаллаган жойингизга қўнғироқ қила оласиз.

Аммо банд бўлиб қолса-чи?! У ҳолда шаҳар марказидаги телефон автоматларига югуришга тўғри келади. Мабодо, гаплашмоқчи бўлган жойингиз ўт ўчирувчилар командасига ёки бирор касалхонага бўлса-чи? У ҳолда шаҳар марказидаги телефон-автоматдан кўра, тўғри ўша ернинг ўзига югуриб қўяқолсангиз, яхшироқ бўлади.

Завод территориясидаги аҳоли тегишли ташкилотларга бир неча марта телефон-автомат ўрнатиш ҳақида ҳақли талабларни қўйдилар. Аммо бу талаблар оқибатсиз қолиб кетмоқда.

Хўш, бу масалага район ижроия комитети ва шаҳар телефон станциясининг ходимлари қандай қарар эканлар?

Т. ИМОМХЎЖАЕВ.
А. ТОЖИЕВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Пассажир машиналар қатнови тикланди

Редакцияга келган хатларнинг бирида 1956 йил май ойида Тошкент билан Паркент райони ўртасида пассажир машиналар қатнаб, ноябрь ойида юрмай қолгани, шунинг натижасида меҳнаткашлар катта қулайсизликка учрагани кўрсатилган эди.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги пассажирлар ташиш Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Абелнинг редакциямизга хабар қилишича, «Тошкент-Паркент» маршрути бўйича пассажир машиналари яна қатнай бошлаган.

Вячеслав Александрович Малишевни дафн этиш

22 февралда Москвада отоқли давлат арбоби, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Госэкономкомиссияси раисининг биринчи ўринбосари — СССР министри, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Вячеслав Александрович Малишевни дафн этиш маросими ўтказилди.

Эрта биланоқ Союзлар уйининг Колонна залига одамлар киритила бошланди. Бу ерда марҳумнинг ҳоки солинган қутича баланд постамент устига кўкатлар ва гуллар ўртасига қўйилган. Пойтахт меҳнаткашлари партия ва халқнинг содиқ фарзанди В. А. Малишевнинг хотирасини ҳурматлаб, у билан видолашиш учун келдилар. Москваликлар билан бирга Ленинград ва Сормово кемасозлари, Колонна ва Харьков тепловозсозлик заводлари ишчиларининг делегациялари ўтадилар.

...Дафн этишни уюштирувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари мотам вахтасида турадилар. Союзлар уйига киритиш тўхтатилади. В. А. Малишевнинг туғишганлари ва яқинлари, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, министрлар, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, партия ва совет ташкилотларининг вакиллари залда қоладилар.

Гулчамбарларни мотам марсияси садолари остида Колонна залидан кўчага олиб чиқадилар. Ҳукумат комиссиясининг аъзолари марҳумнинг хоки солинган қутичани кўтариб залдан олиб чиқадилар.

Мотам маросими қатнашчилари ҳарбий эскорт кузатишида Қизил майдонга қараб йўл оладилар. Пойтахтнинг неча минглаб меҳнаткашлари бу ерга В. А. Малишев хотирасига бағишланган митингга тўпландилар. Ленинград, Колонна, Кунцево меҳнаткашларининг делегациялари ҳам шу ерда ҳозир бўлдилар.

К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, Н. М. Шверник, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов ўртоқлар, дафн этишни уюштирувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари мавзолей минбарига чиқадилар.

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ М. Г. Первухин В. А. Малишев хотирасига бағишланган мотам митингини очади. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва СССР Олий Совети Президиуми номидан сўз СССР Госэкономкомиссияси раисининг биринчи ўринбосари — СССР министри ўртоқ А. Н. Косигинга берилади. Шундан кейин Коломнадаги «Куйбишев номли тепловозсозлик заводи ишчилари ва инженер-техник ходимлари номидан А. М. Юсов, инженер-техник ва илмий ходимлар СССР Гостехника ходимлари номидан — СССР Гостехника раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Ю. Е. Максарев, Москва меҳнаткашлари номидан меҳнаткашлар депутатлари Москва Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Н. И. Бобровников сўзлайди.

Митинг тамом бўлди. КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари, дафн этишни уюштирувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари мавзолей минбаридан тушадилар ва В. А. Малишев хоки солинган қутичани эҳтиёт билан кўтариб, Кремль девори томон борадилар. Тўп ўқлари ва СССР давлат гимни садолари остида қутича деворнинг тешигига қўйилади ва мармар тахта билан ёпилади. Бу тахтага Вячеслав Александрович Малишев туғилган ва вафот этган кунлар ёзилган. (ТАСС).

ХИТОЙ ЎРМОН ХЎЖАЛИГИ МУТАХАССИСЛАРИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИЛАР

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Хитой Халқ Республикаси ўрмон хўжалиги мутахассислари делегацияси Ўзбекистон пойтахтига келди. Делегацияга Хитой Халқ Республикаси Ўрмон хўжалиги министрлиги «Агролеспроект» бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Чжан Ди-гуан бошчилик қилмоқда.

Тошкент аэродромида меҳмонларни Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари М. И. Исомуҳамедов, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ўрмон хўжалиги бош бошқармасининг бошлиғи С. М. Момот, «Агролеспроект» Ўрта Осиё экспедициясининг бошлиғи Р. Г. Носиров, министрликнинг масъул ходимлари, илмий ходимлар кутиб олдилар.

Хитой Халқ Республикаси ўрмон хўжалиги мутахассислари Ўзбекистонда бир ойга яқин бўладилар. Улар областларга бориб, қумлиқларга дарахт ўтқазиш, иҳота дарахтзорлари барпо этиш ишлари билан, бу соҳадаги илмий тадқиқотлар билан танишадилар. (ЎзТАГ).

СССР ШАХМАТ ЧЕМПИОНАТИ ТАМОМ БЎЛДИ

22 февралда СССР Марказий шахмат клубида тамом бўлмаган партиялар ўйналди. Мамлакат 24-шахмат чемпионатининг якунлари бўйича ўринлар қуйидагича тақсимланди:

14 очкога эга бўлган Таль биринчи ўринни, ҳар бири 13,5 очко олган Бронштейн ва Керес иккинчи ва учинчи ўринни, ҳар бири 13 тадан очко олган Спасский ва Толуш тўртинчи-бешинчи ўринни олдилар. Холмов 12,5, Корчной ва Петросян 12 та, Болеславский 11,5, Аронин ва Тайманов 11, Фурман 10, Банник, Кламан ва Нажмитдинов 9,5, Антошин 9, Столяр — 8,5, Микенас — 8, Аронсон, Гургенидзе, Тарасов ва Хасин 7,5 тадан очкога эга бўлдилар. (ТАСС).

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XI СЕССИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК, 22 февраль. (ТАСС). Кеча Бош Ассамблеянинг икки ялпи мажлиси бўлиб, бу мажлисларда комитетларнинг докладлари қараб чиқилди.

Сиёсий комитетда Кипр масаласи юзасидан дискуссия давом этди. Англия, Бельгия, Миср, Боливия, Панама, Ирландия вакиллари сўзладилар.

Айни бир вақтда бошқа комитетлар ҳам ўз ишини давом эттирмоқда.

Яқин ва Ўрта Шарқдаги аҳволни муҳокама қилиш учун 22 февраль тушдан кейин Бош Ассамблеянинг ялпи мажлисини ўтказиш белгиланган.

ХАЛҚАРО КООПЕРАТИВ УЮШМАСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТАМОМ БЎЛДИ

ЛОНДОН, 22 февраль. (ТАСС). Халқаро кооператив уюшмаси Марказий комитетининг пленуми тамом бўлди. Кеча таъминот-товар сотиш кооперативлари умумхитой федерациясини халқаро кооператив уюшмасига қабул этиш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Совет Иттифоқи, Румыния, Италия вакиллари Хитой кооперативчиларининг баёнотини қувватладилар. Улар 160 миллиондан ортиқ кишини бирлаштирган хитой кооператив ҳаракати оммавий демократик характерини таъкидладилар.

Марказий комитетнинг мажлисда ҳозир бўлган аъзоларидан бирортаси ҳам хитой кооперативчиларини қабул қилишга қарши эътироз билдирмади. Аммо овозга қўйиш вақтида Қўшма Штатлар, Англия, Франция, Голландия ва Швецария вакиллари сабабини тушунтирмай, Хитойни Халқаро кооператив уюшмасига қабул қилишга қарши овоз бердилар. Шундай қилиб, хитой кооперативчиларининг илтимоси овозларнинг механик кўпчилиги билан рад этилди.

АҚШ ва бошқа баъзи мамлакатлар Хитой кооперативчилари ва демократик лагердаги бошқа бир қанча мамлакатлар кооперативчиларини Халқаро кооператив уюшмасига аъзо қилиб қабул этиш тўғрисидаги аризаларини қаттиқ туриб рад этиш билан ана шу халқаро кооператив ташкилотининг универсал характерга эга эканлигига эътибор бермаётганликлари ва бу ташкилотда сиёсий жиҳатдан камситиш йўлини тутаётганликлари аёндир.

Улгуржи закупка қилувчи инглиз жамияти президенти лорд Уильямс бугун Халқаро кооператив уюшмаси Марказий комитетининг пленумида қатнашган совет делегатлари шарафига зиёфат берди.

ИНГЛИЗ ҚЎШИНЛАРИ ЯМАН ЧЕГАРАЛАРИГА ТЎПЛАНМОҚДА

Лондондаги Яман миссиясининг баёноти

ЛОНДОН, 22 февраль. (ТАСС). Лондондаги Яман миссияси баёнот эълон қилди. Баёнотда Адандаги инглиз маъмурларининг Яман Адан протекторатидаги Дхалага ҳужум қилишга тайёрланмоқда, деган тамомила асоссиз даъвоси рад этилмоқда.

Баёнотда бундай дейилади: ана шу уйдирма «Англиянинг Ямanга ҳужум қилиш ва Адан протекторати деб аталган протекторатдаги районларни ҳарбий оккупация қилиш планини амалга оширишга тайёргарлик кўриш мақсадида инглиз қўшинларининг, шу жумладан артиллерия, самолётлар ва парашютчи отрядларнинг тўпланаётганлигини оқлаш ниятида эълон қилинди... Яманга бевосита хавф туғдираётган инглиз қўшинларининг тўпланаётганлиги ҳар иккала мамлакат ўртасида тузилган битимларни ва БМТ Уставини бузиш деб қаралмоқда, чунки ана шу ҳарбий тайёргарлик мазкур районда осойишталик ва тинчликни хавф остида қолдиради».

Болгария Халқ Республикаси. Яқинда Софияда касаба союзлари бадиий ҳаваскорларининг Миллий кўриги ўтказилди. Танлаш кўригида 40 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи иштирок этди. **Суратда:** Габрово шаҳар «Балкан» фабрикаси ансамблининг чиқиши.

БТА Пресофото агентлигининг фотоси.

ЦИРК Катта аттракцион

Шу кунларда Ўзбек Давлат цирки артистлари томонидан кўрсатилаётган янги программадаги томошалар зўр муваффақият билан ўтмоқда. Цирк томошалари программаси ранг-баранг ва қизиқарлидир. Программа номерлари жанр эътибори билан бир-биридан тубдан фарқ қилади. Айни бир вақтда томоша номерлари оригинал ва ҳаяжонлидир.

...Цирк майдонига Акрам Юсупов бошчилигидаги қизиқчилар группаси бирин-кетин чиқиб келадилар. «Қувноқ ҳафта» деб аталувчи номерда 7 қизиқчи дўстона вазиятда ўтган ҳафтада бўлган қизиқ ҳодисаларни юксак маҳорат билан айтадилар. Уларнинг бири душанба, иккинчиси сешанба ролини бажаради. Улар бир ҳафтанинг «фалсафий таърифи»ни берадилар. Бу бўлимда комик ва юмористик номерлар ҳам анчагина бор. А. Юсупов тайёрлаган номер эпизоди шулар жумласидандир. Шунингдек, буларда ҳаётимизда учраб турадиган айрим нуқсонлар, ишёқмасларнинг хатти-ҳаракатлари, чайқовчиларнинг кирдикорлари кескин фош этилади.

Томошабинлар Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳамида Зарипова ижро этган номерларни ҳам зўр қониқиш билан кутиб олмоқдалар. Ҳ. Зарипова — моҳир чавандоз. У, ўз касбини жуда севади. Шу сабабли артистнинг от устида бажарган ўзбек миллий рақслари муваффақиятли ижро этилади. У, хавфли номерларни ҳам усталик билан от устида бажаради.

Ўзбекистон халқ артисти Карим Зарипов раҳбарлигидаги чавандозлар группаси ўйинлари ўзига хос нафисликка эга. Артист Ҳаким Зарипов от устида мураккаб пирамидалар ҳосил қилади.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Обиджон Тошканбоев томонидан кўрсатилган дор ўйинлари томошабинларда катта таассурот қолдирди. Бу программада дор-акробатик ўйинларига ҳам катта ўрин ажратилган. Дорчилар сим дор устида енгил ҳаракат қилиб, мураккаб ўйинларни бажарадилар. Сим дор устидан оғир юк кўтариб ўтиш картинаси, айниқса, ҳаяжонли чиққан.

Цирк томошалари давомида артистлардан В. Смирнов билан Г. Смирнованинг, Петрова билан Кузнецовнинг акробатик ўйинлари ҳам муваффақиятли ижро этилмоқда.

З. МУҲАМАДЖОНОВ.

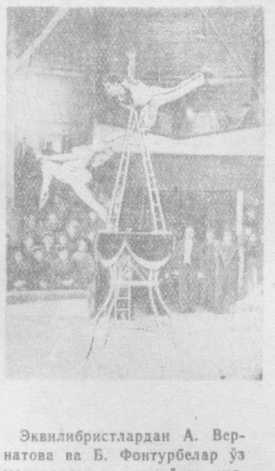

Эквилибристлардан А. Вернатова ва Б. Фонтурбелар ўз маҳоратларини намойиш қилмоқдалар.

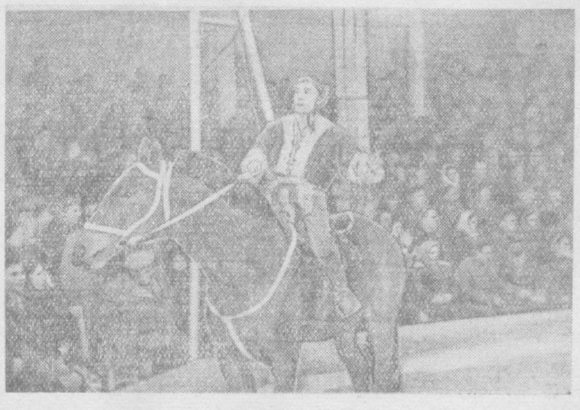

Чавандоз С. Сотволдиев цирк майдонида.

В. Володин фотолари.

Театр жамиятида

Яқинда Ўзбекистон ССР театр жамиятининг режиссёрлик секцияси ўз ишини бошлади. Секция машғулотларида совет режиссёрлиги проблемаси, театр ҳаётига режиссёрнинг таъсири, театр танқидчилиги масалалари муҳокама қилинмоқда.

Секциянинг яқинда бўлиб ўтган сўнгги йиғилишида режиссёр ва актёрнинг ўзаро муносабати масаласи тўғрисида суҳбат ўтказилди.

Йиғилишда сўзга чиққанлардан Ўзбекистон ССР халқ артисти Яворский ўз актёрлик фаолиятига турли режиссёрларнинг таъсири тўғрисида, Ўзбекистон ва Тожикистон ССР халқ артисти Шквалов режиссёрнинг ўз касбига муносабати ҳақида гапирдилар. ТуркВО театрининг актёри Головин, Горький номли театр режиссёри Маршак ва бошқалар ҳам актёрлар ва режиссёрларнинг ўзаро муносабати тўғрисида характерли мисоллар келтириб, ўз мулоҳазаларини айтдилар.

Театр санъатининг муҳим масалалари юзасидан ўтказилаётган дўстона учрашув ва суҳбатлар пойтахт театрлари ҳаётига самарали таъсир қилмоқда.

Г. А. БОГОРОДСКАЯ.

Савдо иши яхшиланмоқда

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 40 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Оҳангарон матлубот жамияти ходимлари аҳолига савдо хизматини тобора яхшиламоқдалар. Шаҳар матлубот жамияти коллективи январь ойи планини 103 процент қилиб бажарди.

Шу кунларда матлубот жамиятининг савдо ходимлари февраль ойи планини белгиланган муддатидан олдин бажариш мақсадида товар обороти нормасини 105-110 процентга етказиб адо этмоқдалар.

Савдо ходимларидан Ҳожиматов, Тошмуҳамедов, Абдураҳмонов ўртоқлар мусобақада олдинда бораётирлар.

А. АЛИЕВ,
Э. АЗИМОВ.

Колхозда ҳаммом

Гулистон районидаги «Красная заря» колхози правлениеси колхозчиларнинг маданий-маиший аҳволини яхшилашга катта эътибор бермоқда. Яқинда колхоз қишлоғи — Красноармейскда 40 кишига мўлжалланган ҳаммом биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Ҳаммомдан Андреев номли, Фрунзе номли қўшни колхоз аъзолари ҳам фойдаланмоқдалар.

СУД ЗАЛИДАН

ҚИЛМИШИГА ЯРАША ЖАЗОЛАНДИ

Бўстонлиқ район халқ маорифи бўлимида Степан Васильевич Мусаахранов бош бухгалтер вазифасида бир йилга яқин ишлади. У иш даврида ўз мансабидан фойдаланиб, қалбаки ведомость тузиб, давлатнинг қирқ минг сўмдан ортиқ пулини шахсий манфаати учун сарфлайди. Текинхўр ўзлаштирган пулга райондаги Комсомол посёлкасидан ўзига алоҳида участка қуриб, қолганини ичкиликка сарф қилиб юборади.

Яқинда Бўстонлиқ район халқ суди жиноятчи Мусаахрановнинг жиноий ишини кўриб чиқди. Суд уни 12 йилга аҳлоқ тузатиш меҳнат лагерига юборишга ва мол-мулкини давлат фойдасига мусодара қилишга ҳукм қилди.

Э. ТУРКМЕНОВ.

Карло Гольдони

Бутун прогрессив инсоният 1957 йил 25 февралда янги итальян театрининг асосчиси Карло Гольдонининг туғилганига 250 йил тўлишини нишонлайди.

Итальян халқининг энг йирик драматурги Гольдони ўз ижодида энг яхши миллий халқ традицияларини ва айни замонда француз маърифатчилик идеяларини мужассамлантирган кишидир. Гольдони француз маърифатчилари каби революционер бўлган эмас, чунки мамлакатнинг социал шароити бунга йўл қўймаган, лекин у демократия ва прогресс кучларнинг ғалабасига ишонган эди. Унинг энг яхши пьесалари учинчи табақанинг (меҳнаткаш халқ ва майда буржуазия) феодализмига қарши курашини ифода этади.

Гольдони ижоди ўзбек томошабинларига Ҳамза номли ўзбек академик драма театри томонидан зўр маҳорат билан қўйилаётган «Меҳмонхона бекаси», «Икки бойга бир малай» ва «Аломат ҳодиса» комедиялари орқали танишдир. Ўзбек томошабинлари Гольдони комедияларини салкам чорак асрдан буён зўр ҳавас ва иштиёқ билан томоша қилиб келмоқдалар.

Гольдони 1707 йил 25 февралда Италиянинг Венеция шаҳрида буржуа оиласида туғилди. Унинг бобоси ва отаси театрга қизиқиб қараганлар ва ўз уйларида спектакллар қўйганлар. Карло болалик чоғлариданоқ театрга қизиққан ва тўққиз ёшида биринчи пьесасини ёзган.

Драматургнинг ёшлик чоғлари Венеция атрофидаги балиқчилар шаҳарчаси Кьоджида, фақир балиқчилар ўртасида ўтган. Унинг дунёқараши ва ижодининг шаклланишида шу шаҳарча ҳаётидан олган таассуроти катта аҳамиятга эгадир.

Ёш Гольдони турли мактабларда ўқийди, 14-15 ёшлик чоғида эса сайёҳ труппага эргашиб мактабдан кетади. Кейинчалик юридистик маълумот олади ва Кьоджида судьянинг ёрдамчиси сифатида ишлайди. Гольдонининг орзуси театрга яқинлашиш эди. Бу мақсадини у фақат 30-йилларнинг охирида амалга оширади.

Гольдони ўз кучини аввал трагедия жанрида синаб кўради ва 1733 йилда «Амаласунта», 1734 йилда «Велизарий» трагедияларини ёзади. Асарлар саҳнада муваффақият қозонади, лекин ёш авторни трагедиядан кўра комедия кўпроқ қизиқтиради. Итальян уйғониш даврининг вакили Маккиавелли ва улуғ француз комедиографи Мольернинг ижоди ёш Гольдонига кучли таъсир қилди.

XVIII асрнинг бошларига келиб, Европа мамлакатларининг ичида тараққиётдан орқада бўлган Италия буржуа муносабатларининг ўсиши, буржуазиянинг феодализм ва абсолютизмга қарши курашга кўтарилиши кўринади. Бу курашда буржуазия идеологиянинг ҳамма соҳасидан, айниқса адабиёт ва театрдан кенг фойдаланишга, уларни янги идеяларни тарқатиш қуролига айлантиришга уринади. Аммо шу давргача Италияда мавжуд бўлган театр айниқса маскалар комедияси бу талабга жавоб бера олмас эди.

Маскалар комедияси Италияда XVI асрнинг ўрталарида пайдо бўлиб, асосан шаҳар майда буржуазиясининг кайфиятини ифодалар эди. Бу даврда маскалар комедияси борлиқ ҳаётни сатира йўли билан тасвирловчи реалистик театр эди. Лекин феодал реакциясининг кучайиши билан ундаги оппозицион йўналиш ва социал мазмун сусаяди, маскалар абстракталашади.

Ўн йиллик меҳнат ва кураш натижасида, 40-йилларнинг охирларида Гольдони комедияни социал мазмунга бой, реалистик комедияга айлантиришга муваффақ бўлади. Диалог ва монологларни кўпайтиради, маскаларни йўқотади, фақатгина традицион номларни (Панталоне, Бригелла, Труфальдино, Арлекин, доктор, Клариче, Флориндо, Коломбина, Змеральдина ва бошқалар) қолдиради, холос. Лекин бу ролларнинг ҳам мазмуни мутлақо ўзгаради.

Гольдонининг ижодий мероси анча катта. У 267 пьеса ёзган. Улардан 150 дан ортиқроғи комедиядир. Буларнинг ичида энг аҳамиятлилари «Икки бойга бир малай» (1749), «Айёр бева» (1748), «Феодал» (1752), «Меҳмонхона бекаси» (1753), «Зўровонлар» (1760), «Синьер Тодер брюзга», «Кьоджи ғовғалари» (1761), «Ворчун — валинеъмат» (1771) ва бошқалар бор.

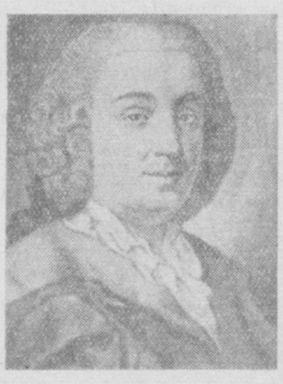

Гольдонининг ижодий ўсишини ўрганишда энг яхши комедияларидан бўлган «Икки бойга бир малай» асари характерлидир. Бу комедияни Гольдони икки марта ёзган: 1744 йилда биринчи варианти ёзилган бўлиб, комедияда эски традицияларнинг қолдиқлари ҳали анча кучли, сценария шаклида ёзилган. 1749 йилда асар драматург томонидан қайтадан ишланиб, тўлиқ комедия ҳолига келтирилади. Маскалар комедиясидаги лақма ва доим маст юрувчи доктор образи Гольдонида оила бошлиғи, севувчи ота ва умуман ахлоқли, олижаноб шахсга айланади. Кейинги асарларда бу образ янада ўзгаради. Агар «Икки бойга бир малай»да Панталоне анча пассив, кўпроқ резонер бўлса, сўнгги комедияларида («Телба аёл», «Феодал», «Эпчил чўри» ва бошқалар) илғор идеяларни тарқатувчи кишига айланади. Бригелла эски комедияларда хизматкор бўлса, Гольдонида эса меҳмонхона эгаси. У аввалги хусусиятларидан, айёрлик, алдамчилик, қалбакичилик, маккорликлардан холис, у майда буржуазиянинг типик вакили. Унда ўз табақасига хос бўлган меҳмондўстлик, раҳмдиллик, лекин айни замонда пул учун ёлғон гапиришдан ҳам қайтмаслик хусусиятлари бор. Хизматкор образи Труфальдино ҳам мутлоқ ўзгарган, унда аввалги ҳар иккала хизматкорларнинг хусусиятлари йиғилган: у айни замонда ҳам содда, ҳам уста, ҳам лақма, ҳам айёр, шўх, қувноқ персонаж. Асарда бу персонаж интригани ва кучли комизмни туғдирувчидир.

«Икки бойга бир малай» комедиясида воқеанинг бориши сценариялардаги каби, ҳали маълум бир идея, социал мотив асосий ўринчи эгалламайди. Бу асарда Гольдони ўз новаторлигини синаб кўрган эди. Энди у секин-аста маскалар комедияси принципларидан мутлоқ узоқлашади. Бу жиҳатдан айниқса «Феодал», «Зўровонлар», «Кьоджи ғовғалари», «Меҳмонхона бекаси», «Аломат ҳодиса» каби комедиялар характерлидир.

Гольдони ўз асарини янги идеяга бўйсиндира бошлайди. Масалан, «Феодал» комедиясида Гольдони феодал-помешчик ҳукмронлиги деҳқонларга қанчалик бахтсизлик келтириши мумкинлиги ва унга қарши курашувчи прогрессив кучлар ўсаётганини бадиий воситалар билан кўрсатиб берган. Драматургнинг бу даврдаги асарларида сатира элементи кескинлашади. «Зўровонлар», «Тодеро» комедиялари кескин фош этувчи асарлар. Буларда фақатгина дворян аристократиясигина эмас, балки буржуазия вакиллари ҳам драматургнинг кескин сатирасига йўлиқадилар. У қолоқ, маданиятсиз, хасис, золим, қўпол буржуани масхаралайди.

Драматург халқ ҳаётидан олинган қатор комедиялар ҳам ёзади: «Софдил қиз», «Саховатли хотин», «Ғийбатчи хотин» ва «Кьоджи ғовғалари». Бу асарларда Гольдонининг демократик қарашлари ўз ифодасини топган. У оддий халқ вакилларига хайрихоҳлик билдиради.

Гольдони реалистик комедиянинг моҳир устаси даражасига кўтарилади. Персонажлар характерини яна ҳам бўрттириброқ ёритиб бериш учун уларни кундалик ҳаётда тасвирлайди, ҳаёт манзаралари деталларини жуда усталик билан беради.

Драматургнинг комедиялари орасида «Меҳмонхона бекаси» жуда машҳурдир. Бунда интрига ва характер комедиясининг элементлари жуда усталик билан бирлаштирилган. Пьеса социал-психологик характерда бўлиб, ҳам дворян аристократияси, ҳам улар қаторига кўтарилишга урунувчи буржуазия вакилларини кескин сатира остига олувчи асардир.

Гольдони пьесаларининг композицияси жуда усталик билан тузилган. Драматургни биринчи навбатда комедия интригасини қуриш ва характерлар яратиш қизиқтиради. Гольдони интрига қуришнинг моҳир устаси. Бу масалада у ўз устози, улуғ француз комедиографи Мольер кетидан эргашмайди, балки Мольернинг камчилигини танқид қилиб: «французлар ўз комедияларини фақат биргина характер атрофида қурадилар» дейди. Бу фикрни кейинчалик А. С. Пушкин ҳам айтиб ўтган эди. Гольдонининг фикрича асарда бир неча шахс иштирок этдими, демак бир неча характер бўлиши шарт. Шунинг учун ҳам унинг асарлари характерларнинг кўплиги ва такрорланмаслиги жиҳатидан Мольер комедияларидан устун туради.

Италияда, айниқса Венецияда Гольдони ижоди атрофида кучли кураш кетади. Бутун реакцион элементлар миллий традицияларни, маскалар комедиясини ҳимоя қилиш ниқоби остида драматургга қарши ҳужум бошлайдилар. Гольдони 1762 йилда Венецияни ташлаб, Парижга кетишга мажбур бўлади. У ватанига қайтишга ишонган эди. Лекин бунга муваффақ бўла олмади.

Гольдони Парижда итальян комедияси театри билан яқинлашади. Лекин импровизатор актерлар унинг пьесаларини ўйнашдан воз кечадилар. Гольдони яна эскича сценариялар ёзишга мажбур бўлади. Бу иш уни қаноатлантирмайди. Шунинг учун ҳам у театрдан узоқлашади.

Гольдони 1771 йилда француз тилида «Ворчун—валинеъмат» комедиясини ёзади. Асар француз комедияси саҳнасида қўйилиб катта муваффақият қозонади. Бу асар Гольдони ижодининг сўнгги маҳсули эди. Машҳур итальян драматурги 1793 йилда Парижда, ўзининг эътирофи этишича, республикачи бўлиб вафот этади.

Гольдони итальян буржуазиясининг интилишларини, мавжуд тузумдан норозилигини ифода эттирувчи драматург эди.

Гольдони ижодининг буржуача чекланганлигига қарамай, итальян халқининг чин дўсти ва унинг энг юксак хислатлари, традицияларини ифода этувчиси эди. Шунинг учун ҳам драматургнинг энг яхши асарлари ҳозирги кунгача ҳам дунё театрлари саҳнасида қўйилиб келади ва томошабинларни ҳаяжонга солади.

Эртага, унинг туғилганига 250 йил тўлган куни тинчлик ва прогресс учун курашаётган итальян халқи билан бирликда совет халқи ҳам саҳна санъатининг моҳир новатори, улуғ санъаткор Карло Гольдони хотирасини шараф билан нишонлайди.

Фозила СУЛАЙМОНОВА.

Редактор ўринбосари
М. КОРИЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/II да кундуз **Алишер Навоий**, кечқурун **Ганг дарёсининг қизи**, 26/II да **Май тўкилди**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/II да кундуз **Боқчасарой фонтани**, кечқурун **Ўзбекистон санъат усталари концерти**. СССР халқ артисти **Ҳалима Носирова** ва бошқалар қатнашади, 26/II да **Галька**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/II да кундуз **Зафар**, кечқурун 2 бўлимда **Концерт**. Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Маҳмуджон Ғафуров, Комилжон Отаниёзов** ва бошқалар қатнашади. 25/II да **Азиз ва Санам**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Етти қувноқ»** қизиқчилар группасининг гастроллари ва бошқа номерлар. Бугун 3 марта томоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун кенг экранли янги рангли бадиий фильм **Пролог**.

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Мисс менд** (2-серия).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз соат 1 яримгача **Душман гирдоби**, кундуз 3 яримдан **Истеъдод**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз **Кнопка ва Антон**, кечқурун **Этери қўшиғи**.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 01053. «Қизил Ўзбекистон», «Правда», Востока» ва Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № — 1747.